

KEVSER SURESİ

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla
Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.
Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.

ASGAR FAKUR

Tozlu Çalılar Arasında Bir
Kızıl Gül

- Dr. Mustafa Çemran'ın Hayat Öyküsü -

(ROMAN)

Çeviri:

İsmail BENDİDERYA

KEVSER

Kevser Yayınları: 154

Kitabın Orijinal Adı: Încâ Çe Mî-konî Gol-i Sorh?

Yazar: Asgar Fakur

Tercüme: İsmail BENDİDERYA

Dizgi ve Mizanpaj: Kevser

Kapak: Hasan Başbuğ

Baskı: Can Matbaacılık

Basım Tarihi: Mayıs 2009

ISBN: 978-9944-709-38-5

İsteme Adresi:

Kevser Basın Yayın Ltd. Şti.

Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14 / 1

Fatih – İSTANBUL

Tel: 0212 – 534 35 28 Faks: 0212 – 631 36 01

www.kevseryayincilik.com

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

SEN BİR DAHİSİN

Tüm yolu yürüyerek gelmişti. Lise binasının kapısındaki tabloyu görünce aniden durdu. Sonbahar güneşinin ilk ışıkları duvarların üzerinden sokağın ortasına doğru kayıyordu.

Lise binasının önü sakindi. Sınıf arkadaşlarından birinin sözleri gelmişti aklına:

"Tahran'ın en iyi öğrencileri Elborz Lisesi'nde okur!"

— Sen de mi kayıt yaptırmaya geldin?

Bu sesle irkilen Mustafa arkasına döndü. Kendi yaşlarında bir erkek çocuğuydu bu. Saçları dört numara tıraşlı olan Mustafa'nın aksine onun düz ve taranmış saçları vardı.

— Merhaba!

Delikanlı ilerledi ve Mustafa'nın önünde durdu. Mustafa gülümseyerek tokalaştı:

— Evet, ben de kayıt için geldim, ya sen?

Genç çocuk Mustafa'nın boğazına kadar düğmeli gömleğine bakıp:

— Bu Lise müdürünün çok kuralcı ve disiplinli olduğunu duydu mu sen de? diye sordu

Mustafa, omzunu silkerek Lisenin arka bahçesine doğru bakışlarını kaydırdı:

— Evet, duydum...

Genç çocuğun yüzünde anlaşılmayan bir korku doluyordu. Mustafa kendini tanıtmayı unutmuştu. Bunu hemen telafi etti:

— Benim adım Mustafa; Mustafa Çemran."

İkinci kez elini uzattı.

— Benim adım da Yusuf.

İki genç delikanlının arkadaşlığı bu basit tanışmayla şekillenmişti. İkinci defasında Lisenin arka bahçesinde buluştuklarında birden kahkahayla gülüşmüşlerdi. İki genç, yıllardır birbirlerini tanıyor gibiydi. Yusuf:

— Senin de bu Lise'de ilk yılın mı? diye sordu.

Okulun salonuna doğru ilerleyen Mustafa:

— Henüz kayıt yaptırmadım! dedi. Eğer yaptırsam birinci yılın olacak!

Yusuf Mustafa'nın ardı sıra salona doğru yürüdü. Önlerinde bir kapı duruyordu. Kapının önünde küçük bir tablo asılıydı:

"Okul Müdürü."

Kapının önünde, birkaç öğrenci daha sıraya girmişti.

— Biraz kalabalık, diyerek onlar da sıraya girdi.

Arada bir Müdürün odasının kapısı açılıyor ve ihtiyar bir adamın sesi yankılanıyordu

— Sıradaki!

Duvara yaslanan Yusuf'un bakışları Mustafa'nın elindeki dosyaya takıldı. Sözlerinde gizli bir hüznün seziliyordu:

— Anladığım kadarıyla senin de benim gibi bir torpilin yok, o hâlde neye güvenerek gelip de bu Liseye adını yazdırıyorsun? Yüzde doksan dokuz olumsuz cevap verebileceklerini hiç düşündün mü?

Mustafa'nın dudaklarında silik bir gülümseme gezindi:

— Ya sen? dedi.

Yusuf omuz silkti. Sözleri dudaklarının arasından zorla döküldü:

— Ben mi? Bilemiyorum, geçen yıla dek derslerim fena değildi; sınıf birincisiydim. Fakat bu Lise hakkında duyduklarım... Ümidimi kırdı doğrusu!

İhtiyar adam kapıyı açtı, aynı ses tekrar salonda yankılandı:

— Evet! Sıradaki!

Mustafa'nın gözlerine odaklanan Yusuf:

— Bu konudan çok tedirgin olmadığın her hâlinden belli, dedi. Doğrusunu söyle, Çemran, senin bir referansın var galiba?

Mustafa kaykılarak doğruldu:

— Hayır! Torpilim falan yok! Ben de senin gibi notlarıma güveniyorum!

İhtiyar adamın sesinin duyulmasıyla bir öğrenci daha gitmişti. Şimdi Mustafa'nın sırasıydı. Yusuf hala tedirgindi, Mustafa ona bakıp gülümsedi:

— İstersen önce sen gir, şu tedirginliğin geçer belki!

Yusuf razı olmadı. Duvara yaslanarak gözlerini salonun tavanına dikti.

— Bir sonraki!

Yusuf'un tedirgin bakışları Mustafa'ya çevrildi. Kapının önüne gelen Mustafa bir an döndü:

— Huzursuzluk işleri daha da bozar.

Daha sonra parmaklarıyla kapıyı vurdu ve odaya girdi. Dosyalarla ilgilenen müdür doğrularak Mustafa'nın selâmını aldı:

— Otur evladım!

Mustafa oturdu. Masanın üstündeki dosyaları düzenleyerek bir kenara koyan müdür elini Mustafa'ya doğru uzatarak:

— Dosyanı ver! dedi.

Mustafa dosyayı müdürün ellerine bıraktı. Müdür şaşkınlığını gizleyemeyip sordu:

— Demek daha önce Darü'l-Fünun Lisesi'ndeydin öyle mi? Çok iyi! Çok iyi!

Mustafa bir şey söyleyecek oluyorsa da müdürün tekrar dosyayı karıştırmasıyla vazgeçti:

— ...Notların da çok iyi... Hem de sınıf birincisisin! Çok güzel!

Duvardaki saatin sesiyle Mustafa'yla müdürün bakışları aynı anda saate çevrildi.

— Okulumuza hoş geldin Çemran! Okulumuzun ününü duymuşsundur?

— Evet efendim.

Müdür ona bakarak başını salladı. Kalemikle masanın camına aralıksız tıklatarak:

— Bu okulun özelliği kabul ettiği öğrencileri sayesindedir, dedi. Veya şöyle söyleyeyim: Bu Lisede öğrenciler dersleri ve ileride üstlenecekleri mesleklerini seçebilme şansına sahiptir. Söyle bakalım; sen gelecekte hangi mesleği seçmeyi plânlıyorsun?

Mustafa ne diyeceğini şaşırmişti. Fakat bir şeyler söylemesi gerektiğini düşündü:

— Ben gelecekte ümitliyim efendim!

Bu basit cevap karşısında müdür gülümsedi.

Müdür, uzaktan kendilerini izleyen ihtiyar adama seslendi:

— Meş Hüseyin! Soru kağıdını getir bakalım! Bu delikanlının ne yapacağını bir görelim!⁽¹⁾

1- Meşhedi'nin halk deyişi, bazı Farsça lehçelerde "Meş" b - zılarında da "Meşdi" dir. Meşhed şehrinde İmam Rıza'nın türbesi-

İlk bakışta pek aksi birine benzeyen ihtiyar adam söylenerek kütüphaneye doğru ilerledi:

— Bunun da hazır cevaptan başka bir şey bildiği yok!

Müdür masanın kenarındaki sandalyeyi Mustafa'ya göstererek:

— Burası daha rahat, dedi. Otursana!

Mustafa yerinden kalkarak gösterilen yere oturdu. İhtiyar adam katlanmış kâğıdı müdüre uzattı, ensesini kaşıyarak,

— Buyurun doktor bey! dedi.

Müdür, kâğıdı alıp açtı, Mustafa'ya uzatarak:

— Bu matematik sorusunu doğru çözersen içindeki ümit ve gelecek duygusunda haklı olduğunu ispat edersin! dedi. Eğer, verilen süreden daha çabuk ve hızlı çözersen o zaman da herkese bir dahi olduğunu ispat etmiş olursun!

Mustafa kâğıdı alıp masanın yanına oturdu. Soruyu dikkatle okudu. İhtiyar adam adeta zoraki bir sesle:

— Çay içer misiniz doktor bey? diye sordu.

Müdür hayır dercesine elini salladı. Birkaç beyaz kâğıdı Mustafa'nın önüne koyup geri çekildi.

— Bu sorunun çözümü için tanınan süre en fazla 12 dakika!

Mustafa başını salladı:

— Tamam.

Kâğıttaki probleme dikti gözlerini. Müdür saatine baktı. İhtiyar adamcağız gülümseyerek düşünceye daldı:

---

ni ziyaret edenlere saygı amacıyla "Meşhedî", Kerbela'da İmam Hüseyin'in (a.s) türbesini ziyaret edenlere de "Kerbelaî" denilir. Çeşitli lehçe ve şivelerde "Kelbaî", "Kalbayı" şeklinde de söylenir (çevirenin notu).

"Ben kendimi bildim bileli bu problemi bugüne kadar sadece üç kişi çözebildi... Doktor bu konuda ne düşünüyor bilemem, ama eğer kaydını yaptırmak istemiyorsa çocukçağınızı neden oyalıyor ki ?"

Mustafa öylece soruya bakıyordu. Müdür duvarda asılı duran saate baktı, üç dakika geçmişti. Omzunu silkerek ihtiyar adama baktı. Artık ümidini yitirmişti. Bu problemin çözümü için en azından yarım saatin gerekli olduğunu biliyordu. Yavaşça yerine oturup gözlerini Mustafa'ya dikti : "Ne kadar da meraklı bakışları var" diye geçirdi içinden. Birden Mustafa yazmaya başladı! Mustafa'nın gayet rahat ve hızlı yazması müdürü yerinden hoplatmıştı. Gayriihtiyarî ona doğru yürüdü. Problemin çözümü hızla devam ediyordu. Mustafa iki sayfayı doldurmuştu. Müdür eğilerek masanın üzerindeki iki dolu sayfayı aldı. Gördüklerine inanamıyordu. Mustafa'nın seçtiği seçim yolu müdürün bildiği en iyi çözüm yoluydu! Kâğıtları defalarca gözden geçirdi. Mustafa henüz problemin çözümüyle uğraşıyordu. İhtiyar adam da ona doğru eğilmiş, hayretle Mustafa'yı izliyordu.

— Yeter! Tamam!

Mustafa başını kaldırdı:

— Fakat... Henüz cevabı bitirmiş değilim!

Müdür gülümseyerek elini Mustafa'nın omuzuna koydu:

— Sen bir dahisin Sâveli Çemran! İhtiyar adam da ayaklarını adeta sürükleyerek ona yaklaşır hayretle sordu:

— Çözdü mü?

Mustafa yerinden kalktı, müdürün karşısında durdu.

— Şimdi ne yapmam gerekiyor, efendim?

Müdür Mustafa'nın elini tutarak sevgiyle sıktı, dudaklarında sıcak bir gülümseme vardı:

— Ben Doktor Müçtehid'i'yim, evlat! Bu okula gelmeden önce benim adımlı duymuşsundur. Bak oğlum! Herkesin hayatta önem verdiği birtakım değerler vardır ve onlardan büyük bir haz duyar. Ben de hayatım boyunca gördüğüm müstesna, özel ve kendi tabirimle dahi insanlar karşısında coşar ve büyük bir haz duyarım. Bu konu daima benim ilgi odağım olmuştur. Bu okula hoş geldin oğlum! Seni kutlarım!

Mustafa, ne diyeceğini bilemiyordu. Birden Darü'l-Fünun Lisesi müdürünün doktora yazdığı tavsiye mektubunu hatırladı. Mektubu gömleğinin cebinden çıkararak doktora uzattı.

— Bu mektubu bir önceki okul müdürüm size gönderdiydi!

Müdür, mektubu alıp masanın üzerine bıraktı:

— Mektubun içeriğini biliyorum! Senin bu tavsiye mektubuna ihtiyacın yok ki! Eminim sen de aynı şeyi düşünüyorsundur! Yoksa , bu mektubu dosyadan önce verirdin bana , değil mi?!

İş tamamdı! Doktor kapının önüne kadar geldi, birbirleriyle tekrar el sıkıştıklarında doktor sevindirici bir haber daha verdi :

— Kayıt parasını da düşünme! Senin gibi başarılı öğrencilerden kayıt ücreti almıyoruz!

Mustafa sevinçle dışarı çıktı. Beklemekten bitap düşen Yusuf aceleyle atıldı:

Neden bu kadar uzun sürdü!? Ne sordu? Kayıt oldu mu?

Cevap vermeye fırsat bulamadı. İhtiyar adam kapıyı yarı açarak başını uzattı:

— Sadece sen kaldın! Gir içeri bakalım!

Yusuf içeri girince Mustafa Lise'nin bahçesine gitti. Yaz mevsimi son günlerini yaşıyor, sonbaharın kokusu kendisini hissettiriyordu. Mustafa çok iyi duygular içindeydi. Çektiği zahmetlerin karşılığını alma zevkini bugün daha çok hissediyordu. Babasının sözlerini hatırladı birden:

— Çocuklarımın okuması ve topluma yararlı ve salih insanlar olması için gece gündüz çalışmak benim için bir zevktir.

Gözleri doldu birden. Çemran her gün vaktinin bir kısmını babasının çorap atölyesinde geçirirdi. Dersleri çok iyiydi.

Babasının atölyesinde çalışmayı ve ona yardımcı olmayı vazife biliyordu.

— Gittin zannettim!

Düşüncelerinden sıyrılan Mustafa Yusuf'a yöneldi. Yüzündeki sevinci görünce güldü:

— Hey sen de kazandın değil mi?

Yusuf, Mustafa'nın boynuna sarıldı:

— Çok mutluyum! Kazandım!

Okuldan çıktılar. İkisinin cebinde iki Riyal'den başka paraları yoktu.

Her ikisi de yaya olarak yola koyuldular. Yeterince tanışmak için henüz söyleyecek çok sözleri vardı. Vedalaştıklarında Yusuf, Mustafa'yı özlediğini hissetti... Ne çabuk özlemişti onu?

KANLI SINIF

Mustafa, bir ayağını merdiven basamağına koyup ayakkabısının bağcığını bağlayan Abbas'ı seyrediyordu.

Abbas ona bakarak:

— Toplantı bu akşam 8.30'da başlayacak! dedi. Ama sen biraz erken gel!

Mustafa yerdeki boş makaralara bakarak

— Yusuf'tan başka, bir arkadaşım daha gelmek istiyor, sakıncası yok değil mi?

Abbas gülererek başını salladı:

Bu kadar ilgi duyacağını aklımdan geçirmemiştım doğrusu!

Mustafa, matematik bölümünde, altıncı sınıf öğrencileri arasında birinciydi. Ağabeyi Abbas, onun siyasi çalışmalara ilgi duyduğunu görünce, katıldığı çeşitli toplantılara onu da götürmeye başlamıştı. Müslüman Öğrenciler Encümeni'ndeki toplantılar, Mustafa'nın çevresine daha dikkatle bakmasını sağlamıştı. Daha önce de Hidayet Camii'ne gider, her Cuma akşamı Ayetullah Taleganî'nin Kur'ân Tefsiri sohbetlerini dinlerdi.

Sınıf arkadaşlarından Mehdi, Yusuf'tan daha samimiydi onunla. Birlikte bütün toplantılara katıldıklarını hatırladı.

— Yarın Askerî Okul'da Encümen'in toplantısı var , ne dersin, gidelim mi?!

Mehdi'ye sorulacak soru muydu bu! Düünden razıydı. Toplantıdan sonra her defasında konuşmaları birlikte yeniden ele alır, bir de ikili değerlendirme yaparlardı. Mustafa hep:

— Bugün duyduğumuz şeyleri bir de kendimiz araştıralım bence! derdi.

Mehdi de onunla aynı fikirdeydi. Bu nedenledir ki katılıp da, daha sonra konuşulan meseleleri birlikte değerlendirmedikleri hiçbir toplantı yoktu.

1953 Ekim ayıydı. Mustafa Tahran Teknik Üniversitesi Elektronik Bölümünü kazanmıştı. Yusuf elindeki tatlı kutusunu Mehdi'ye uzatarak:

Üçümüzün üniversiteye girme tatlısı bu. Unutmayın kişi başına 9 Riyal para vereceksiniz.

Mustafa elindeki tatlıyı ağzına koyup elini cebine uzatırken Mehdi gülerek elinden tutup:

— Hadi kalsın! dedi. Bu defa benden.

Yusuf:

— Şuna bak! dedi. Sen önce kendi payına düşeni ver de gerisini sonra başısla.

Üçü de neşeyle güldüler.

Üniversite ortamı Mustafa için çok farklı bir ortamdı. Bu dönemde faaliyet sahasını genişletmeye çalışıyordu. Cuma akşamları da her zamanki gibi Hidayet Camisi'nde idi. Bu gecelerde Ayetullah Taleganî ve Ayetullah Mutahharî'nin konuşmaları büyük ilgi toplamaktaydı.

1953 Ağustos'unda vuku bulan askerî darbeden sonra camilere daha fazla insan gelmeye başlamıştı. Halk Şah'ın iktidarı bırakması gerektiğine inanıyordu. Ama askerî hükümet baskı ve işkencelerle muhalefetleri sindirmeye ve

gizlemeye çalışıyordu. Bütün bu baskılara rağmen üniversiteler yeni öğretim yılına başlar başlamaz öğrenci hareketleri baş göstermekte gecikmedi. Öğrenciler gösteriler düzenliyor, bildiriler dağıtıyor, derslere girmeyerek diktatör şah rejimine karşı yoğun bir protesto sergiliyorlardı. Rejime duyulan nefret küllerin altında saklı ateşe dönüşmüştü şimdi.

Üniversite bahçesinden gelen sesler Mehdi'nin dikkatini çekmişti. Mehdi ne olduğunu anlamak için bahçe tarafına bakarken Mustafa da merakle ona sokuldu:

— Galiba yine üniversiteyi bastılar?!

Mustafa pencereye doğru yürüdü. Bahçede silahlı askerleri görünce telaşla kapıya doğru koştu:

— Nereye Mustafa! Bekle, ben de geliyorum.

Mustafa aşağıda toplanan öğrencilere katılmıştı. Her taraf bildirimlerle doluydu. Mehdi eğilip yerdeki bildirimlerden birini aldı. Yerdeki bildirimleri süratle toplamakta olan onbaşı Mehdi'yi farketmişti. Bu sırada Yusuf ona doğru yaklaşıyordu. Ayağında spor ayakkabıları vardı, onun yaklaştığını gören onbaşı silahına davranıp:

— Hey! dedi. Çekil bakalım! Oyalanma buralarda!

Mehdi yavaş gerileyip birden kaçmaya başladı.

Onbaşının feryadı bütün üniversite bahçesinde çınladı:

— Kaçma! Dur! Ateş ederim yoksa!

Mehdi bir çırpıda üniversite kapısından içeriye girmiş ve kapıyı arkadan sürgülemişti.

Onbaşı hızla onun peşi sıra koşarken avluya biriken öğrenciler gürültülü hareketlerle onu engellemeye çalıştılar. Öğrencilerin karşısında duran subay, onbaşığı engelledi:

— Geri dön! İçeriye girme!

Onbaşı geri dönerken Mustafa'yla Yusuf da içeri girmişti. Mehdi öfkeyle elindeki bildiriği gösterip:

Alçaklar! diye mırıldandı. Bunca baskı ve müdahaleden sonra utanmadan hediye gönderiyorlar bize!

Mustafa onun elindeki bildiriği alıp dikkatle okumaya başladı. Okuduğu her satırla yüzünün ifadesi daha da değişiyor, öfkesi artıyordu.

Nixon'un İran'a geleceği haberi duyulalı beri halkın bütün kesimlerinde yoğun bir muhalefet başlamıştı. Nixon, bu ziyaretin amacını sözde Amerika'nın barışçı girişimleri şeklinde niteliyordu.

Mustafa elindeki bildiriği Mehdi'ye uzatarak:

— İran halkı bu hakareti kabullenmez! dedi.

Avludan gelen silah sesleri bütün öğrencileri tekrar ayaklandırmıştı. Fısıltı haberi gecikmedi: "Eczacılık bölümü öğrencileri üç silahlı subayla çatışmaya girmiş!"

Kalabalık öğrenci kitlesi süratle Eczacılık Fakültesine doğru koşmaya başladı. Bu sırada hep bir ağızdan verilen slogan aynıydı:

— Nixon gelirse şah gider! Sonbaharın sonları, ayın ortalarıydı. Günlerden pazartesiydi. Mustafa'nın keyfi hiç yerinde değildi. Sabah namazından sonra hatıra defterine bir şeyler yazmak istediysede yazamadı. Tedirgindi... Abbas dün gece gelmemişti yine... Nerede olduğunu bilen de yoktu.

Mustafa annesinin sesiyle irkildi:

— Uyandın mı, oğlum?

— Selâm anne! Günaydın!

Yaşlı kadın oğlunun yanına oturdu. Genç çocuğun yüzü solgundu. Keyfinin yerinde olmadığı her hâlden belliydi.

— Baban her tarafı aramış, ama makinenin bozulan parçasını çarşıda bulamamış.

Babasının atölyesi 20 gündür kapalıydı. Çorap örme makinesinin kırılan parçasını günlerdir kendisi de aramış ama çarşıdaki yedek parça satıcılarının hiçbirinde bulamamıştı. Abbas "Buluruz, merak etmeyin!" demişti.

Babası günlerdir öylece evde oturuyordu.

— Sen tasalanma oğlum! Hep böyle kalacak değil ya! Düzelir inşallah.

Mustafa evden çıkıp bisikletle üniversiteye gitti. Sabahın erken saatlerine rağmen hava ılıktı. Yavaş yavaş pedal çevirirken etrafına bakınıyordu. Ortalıkta normal olmayan bir hava seziliyordu. Köşe bucakta, silahlı askerler vardı.

Üniversiteye vardığında orada da askerleri gördü. Onlara doğru yaklaştığında önünü kestiler:

— Dur! Ne işin var burada?!

Mustafa biraz ötede duran askerî kamyonlarla jiplere bakarak:

— Ne oldu? Ne var? diye sordu, şaşkınlıkla. Askerî bir darbe mi oldu yoksa?

Asker, elindeki tüfeğin dipçığıyle onu iterek:

— Bırak dalga geçmeyi! Öğrenciysen kartını göster, içeri gir.

Mustafa, askerın elindeki silaha şöyle bir göz attıktan sonra acı acı gülümsedi. Biraz ötede duran iki subayın onlara baktığını görünce sakin bir sesle:

— Sen de haklısın! dedi askere. Öyle ya, görevini yapıyorsun... Emirlere itaat etmek zorundasın! Askersin... Ama bir avuç vatan haini için kendi kardeşine silah çekmemelisin, değil mi?

Asker korkuyla irkildi. O güne kadar bu tür lafları yakından duymamıştı. Şah İrani'nda bu tür sözleri söylemek büyük suçtu.

Mustafa sakın bir hareketle öğrenci kartını çıkartıp:

— Komutanının buraya doğru baktığını bildiğim için kartımı gösteriyorum. Ama seni kendi kardeşim bildiğim için yapıyorum bunu!

Asker utanmış, şaşırmıştı. Tüfeğini omuzuna asarak bir adım yana çekildi:

— Karta gerek yok, tamam! Ama arkadaşlarına söyle, bugün bunların herkese ateş açma yetkisi var... Bir bahane peşindeler, haberiniz olsun! Benden duymamış ol...

Mustafa sakın adımlarla içeriye girdi. Mehdi de içeriye girdi:

— Selâm! Askerleri gördün mü?

— Evet! Sabahın dördünden beri buradalarmış! Dün biz gittikten sonra bazı öğrenciler yine gösteri yapmış. Üçüncü sınıf öğrencileri birkaç subayla o onbaşıyı çürük domatesle yumurta yağmuruna tutmuşlar.

Haber sevindiriciydi. Ama Mustafa çok tedirgindi nedense.

Harita dersi saat 8'de başladı. Öğrenciler, hocanın söylediklerini süratle not alıyordu. Mustafa keyifsizdi. Derse veremiyordu kendisini. İki de bir sağa sola kıpırdanmıyordu.

Mehdi elini tutup sevgiyle sıktı:

Bugün pekiyi değilsin... Dışarı çıkalım istersen...

— Yok, bir şeyim... Biraz soğuk aldım galiba.

Hoca yüksek sesle dersi anlatırken ansızın kapıya inen bir tekmeyle irkildiler. Kapı hızla duvara çarpmış, hoca elindeki tebeşirini düşürerek gayriihtiyarî yere kapaklanmıştı.

İri yarı iki onbaşı, yakasından tutup sürükledikleri hademeyi öfkeyle iterek içeriye girdiler. Birinin elinde tabanca vardı:

— Kıpırdayanın beynini dağıtıyorum!

Korku ve tedirginlikle yerlerinden doğrulan öğrenciler, sessizce oturdular. Hoca yerden kalkmış, sandalyesine oturmuştu. Fal taşı gibi açılan gözlerini yere kapaklanan hademeye dikmişti. Onbaşı hademenin kolundan çekip gürlledi:

— İyice bak şunlara! Devlete küfreden hangisiydi, göster bakalım!

Zavallı hademe korkuyla titriyordu, öğrencilere baktı. Sustu. Onbaşının böğrüne vurduğu yumrukla yeniden iki büklüm kıvrılıp yere kapaklandı:

— Hadi ulan! Göster şunu çabuk!

Mustafa, kapı önündeki askerin sözlerini hatırladı: "Bugün bir şeyler olacak... Bahane peşindeler, haberiniz olsun!"

Hademe ağlayarak yalvardı:

— Acıyın bana, ne olur! Vallahi ben kimseyi görmedim. Hem, dün burada değildim ki ben!..

Onbaşı adamcağıza vurmaya başlayınca öğrencilerden itirazlı homurdanmalar yükseldi:

— Ne vuruyorsun ya! Yazık değil mi?

— Vurma, günahdır!

— Adamcağızın ne suçu var? Vurmasanıza!

Hoca biraz cesaretini topladı; gülümsemeye çalışarak nazik bir sesle

— Lütfen! dedi. Burası sınıf... Dersteyiz... Biraz saygılı olamaz mısınız?

Diğer onbaşı da silahını kılıfından çıkarıp ilerledi, hocaya bakmadan bir eliyle sert bir şekilde onu itip sandalyesine oturtuktan sonra müstahdeme ağır bir küfür savurdu.

— Demek sen de bu anarşistlerle birliktesin ha!

Silahın mekanizmasını çekip zavallı adamın şakağına dayadı:

— Üç kadar sayacağım. Göstermezsen vururum!

Öğrenciler gözlerine inanamıyordu, hademe titremeye başlamıştı:

— Bir!

Hademe susuyor, gözyaşları içinde öğrencilere bakıyordu.

Mustafa gözyaşlarını tutamadı. Asker haklıydı. Bir kurban arıyorlardı:

— İki!

Zavallı hademe ne yapacağını bilemiyordu. Birden elini rast gele öne doğru uzattı.

Mehdi'yi göstermişti!

Sınıfta bir uğultu başladı

— Mehdi Ayineçi!

— Aaa!

— Bu adam delirmiş olmalı!

İtirazlar doğruydü. Mehdi sınıfın en sessiz öğrencisiydi çünkü. O güne değin kimse, bir kelime dahi siyasî bir söz duymamıştı onun ağzından. Onbaşı hışımla ona doğru yürürken bazı öğrenciler ağlayarak yalvarmaya başladı:

— Yapmayın!

— Yanlışımız var! Bu çocuk siyasî değil!

Mehdi Ayineçi suçsuzdur! Hepimiz tanıyoruz onu.

Onbaşı bir çırpıda Mehdi'nin yakasına yapışmış, tüy gibi kaldırıp sınıfın ortasına fırlatmıştı.

Öğrencilerin korku dolu bakışları arasında iki onbaşı, Mehdi'yi acımasızca tekme tokat dövmeye başladılar.

Hademenin canhıraş feryadı koridorlarda yankılandı:

— Allah'ım! Nedir bu zulüm! Bizim suçumuz ne?!

Yüzü gözü kanlar içinde kalan Mehdi'yi götürmüşlerdi.

Her şey göz açıp kapayıncaya kadar bitivermişti.

Öğrenciler ayağa kalkıp sınıfı terk etmek için harekete geçtiler. Hoca gözyaşlarını sildi, kızaran gözlerini öğrencilere dikti:

— Lütfen, daha fazla kan dökülmesine izin vermeyin. Şimdi hep birlikte dekana gidiyoruz. Bu olaylar karşısında onun da rahatsız olduğundan eminim.

Hep birlikte sınıftan çıktılar. Mustafa ve Mehdi hayret dolu bakışlarla birbirlerini süzdü. Mehdi:

— Bunlar bir şeyler çeviriyorlar, ama... dedi, gerisini getiremedi.

Mustafa, üniversite bahçesine dizilen askerlere bakarak:

— Haklısın, dedi. Yoksa bunca askerin ne işi var burada?...

Dekan onları odasına alır almaz hiç teklifsiz:

— Ben de hepiniz gibi bu durumdan fevkalade rahatsızım! dedi. Bu vahşiliğe bir son verinceye ve üniversitenin güvenliği sağlanıncaya kadar fakültemizi tatil ediyorum!

Öğrencilerin sevinç çığlıkları, bahçedeki askerleri ür-kütmüştü, hemen bahçenin dört bir yanını sarmaya başladılar. Dekan kararlıydı:

— Haydi bakalım! Kitaplarınızı alıp arka kapıdan çıkın hemen!

Öğrenciler sevinçle amfilere koşarken Mustafa:

— Yani bu askerler bizim çıkmamıza izin verecek mi ki? diye sordu.

Mehdi tedirgin olmuştu:

— Ne demek istiyorsun! dedi. Bizi korkutmak istiyorlardı, bunu da başardılar işte! Bundan daha fazlası kan dökmek olur!

Onları dinleyen Said:

— Mustafa haklı! dedi. Ben çok tedirginim! Bunca asker, bunca silah, bunca jip... Bir tek öğrenciyi tutuklamak için mi geldi yani? Hem de hiçbir şeye karışmamış en saf öğrenciyi! Hiç sanmam, bir hinlik düşünüyor bunlar!

Öğrenciler kitaplarını almış, üniversiteden çıkmaya başlamışlardı. Askerler sert bakışlarla etrafı kolluyor, adeta bir kıvılcım bekliyorlardı. Said dışlarının arasından fısıldarcasına:

— Alçaklar! diye mırıldandı.

Mehdi'yle Mustafa yan yana yürüyordu. Birden ortalığı inleyen bir sesle irkildiler:

— Cellâtlar dışarı!

Öğrenciler bunu bekliyormuşçasına hep birden haykırarak sloganı tekrarladılar:

— Cellâtlar dışarı! Cellâtlar dışarı!

Askerler bu sloganı duyar duymaz içeri girmiş, salonunda bulunan öğrencilere saldırmışlardı. Birkaç el silah sesi duyuldu. Herkes kendisini yere atmış, kimi de sağa sola kaçışmaya başlamıştı.

Mustafa:

— İşte, istedikleri buymuş! diyerek çıkışa doğru koşmaya başladı.

Askerler salondaki öğrencilere rast gele ateş ediyordu şimdi.

— Kahrolsun şah! Cellâda ölüm!

Herkesin ağzında aynı slogan vardı.

Mustafa'yla Mehdi fakültenin güney kapısına doğru koşuyordu. Said de arkalarındaydı:

— Bir an önce fakülteden çıkmalıyız. Durum çok kötü!
Birden, karşılarında dikilen üç askeri fark ettiler.

Said durdu:

— Çıkışı tutmuşlar! Kaçamayacağız!

Mehdi korkuyla Mustafa'ya baktı:

— Ne yapacağız şimdi? Resmen vuracaklar hepimizi!

Duvara saplanan birkaç kurşunla birlikte kendilerini yere attılar. Korkudan titriyordu hepsi. Said sürünerek Mustafa'ya yaklaştı, Mehdi biraz ileride çömelerek sırtını yan duvara dayamıştı. Mustafa birden doğrulup fırladı:

— Koşun! Aşağıya, laboratuara inelim!

Said de Mustafa'nın peşinden koşmuştu.

Birden kalorifer borusuna isabet eden bir kurşunla birlikte sıcak su püskürmeye başladı. Öğrencilerin feryatları, su ve kurşun sesleri birbirine karışmıştı.

Mehdi için kaçış yolu kalmamıştı. Doğu kapısından gelen askerler geri dönse de, güney tarafındaki kapıdan giren askerler ona doğru yaklaşıyordu.

Çok korkmuştu.

Kelime-i Şehadetini okuduktan sonra paltosunu başına çekip kurşunların kendisine isabet etmesini bekledi.

Mustafa merdivenleri indiğinde irkildi. Laboratuvarın kapısı kapalıydı. Hiç beklemeden hızla yüklenip kapıyı kırdı. İkisi birlikte korkuyla içeri daldılar. Said titrek bir sesle:

— Dolaplara saklanalım! dedi... Bulamazlar!

Mustafa hızla etrafına göz gezdirdi. Korkudan rengi sararmış, dudakları kurumuştu. Pencereye bakarak:

— Olmaz! dedi. Bulurlar! Pencereden kaçmalıyız!

Said telaşla koşup pencereye vurdu. Camı kırmıştı.

Yukarıda, Mehdi paltosunu başına çekip çömelmiş, öleceği anı beklemeye başlamıştı. Ama sesler kesilmişti birden. Yavaşça yakasının kenarından dışarı baktı. Ortalığı su götürmüştü. Her taraf barut kokuyordu. Askerler yoktu. Salonun aşağısına ve yukarıya baktı, kimse görünmüyordu. Ses seda da tamamen kesilmişti. Hiç düşünmeden kapıya koştu. Kapının ağzında, yerde yatan bir cesetle karşılaştı. Bozorgniya'ydı! Vücudu delik deşik olmuştu! Gözyaşlarını tutamadı. Yüksek sesle ağlayarak oradan uzaklaştı.

Aşağıda, Said'in elleri kanıyordu. Önce o, ardından da Mustafa pencereden çıkmayı başarmıştı. Mustafa:

— Elin fena hâlde kanıyor! dedi.

Said'in yüzü kireç gibi bembeyazdı. Mustafa hemen koltuğuna girip:

— Haydi! Dedi. Hemen çıkmalıyız buradan. Kanaman böyle sürerse...

Sustu. Bir eliyle Said'in belini kavrayıp:

— Çabuk! dedi. Bir hastane bulmalıyız!

Fen Fakültesi bir aydır kapalıydı. Hicrî şemsî 16 Azer 1332'ye denk gelen 1953 Kış'ındaki bu askerî baskınlar da Mustafa Bozorgniya'yla birlikte Mehdi Şeriatrezavî ve

Nasır Ghandçi adlı iki öğrenci daha şehit düşmüştü. Bu kanlı olaydan sonra halktan yükselen itiraz sesleri artmaya başladı.

Bu olaydan iki gün sonra Richard Nixon Tahran'a incek ve Mehrabad havaalanı'nda gazetecilere şunları söyleyecekti:

İran'ın yeni başbakanı General Zahedi'yle biraz önce görüştük. Kendisi birkaç ay zarfında uluslararası bir isim olmayı ve cesareti, milliyetçiliği ve sadakatiyle halkın takdirini kazanmayı başarmıştır. Onunla görüşmek benim için bir şerefti!

Yusuf elindeki gazeteden son cümleyi okurken göz yaşlarını tutamadı; Mustafa'yla Mehdi'ye dönerek:

— Aruzlar! diye homurdandı. Şunların yaptığına bak!.. Utanmadan konuşuyor bir de! Bak ne diyor hiç sıkılmadan:

İran'ın yıllarca boğuştuğu zorluklara cesaret ve başarıyla son verdiğini ve İran halkının daha mutlu bir geleceğe doğru adım attığını ABD halkı ve Cumhurbaşkanı'na bildirmek beni memnun edecektir!

Mehdi hışımla atılıp Yusuf'un elinden gazeteyi kaptı, öfkeyle yırtıp:

— Alçaklar! dedi. 1953 şehitlerinin kanının yerde kalacağını sanıyorlar!..

Mustafa gözünü belirsiz bir noktaya dikmiş, öylece dalıp gitmişti.

ALLAHAİSMARLAĞIK

Babasının çorap atölyesi kapanalı beri evin geçimi zorlaşmıştı. Mustafa'yla Abbas, kırılan parçayı piyasada bulamayınca kendileri yapmaya karar verdiler ve bunu başardılar. Yusuf haberi duyduğunda:

— Kutlarım! dedi. Büyük bir iş başardınız doğrusu!

Babası makinenin çalışacağına inanamıyordu hala. Atölyede herkes heyecanlıydı o gün. Yedek parça yerine takılıp da makine çalışmaya başlayınca heyecandan nefesleri kesilmişti adeta. Mehdi heyecanla Yusuf'un elini sıkıyordu. Gözlerini makineye diken Mustafa'ya yaklaşıarak:

— Şimdi bütün ipler birbirine karışır yine! Ayıkla o zaman pirincin taşını!

Mustafa gözlerini küçük rubonlardan ayırmadan gülmüseddi. O hala ümitliydi.

Makine hala çalışıyordu işte!

Babası hayretini gizleyemedi:

— Aaa! Takılmadı! Çalışıyor hala baksanıza!

Mustafa'nın gözleri dolmuştu. İnce iplikler birbirine dolanmadan makaralardan geçip dokunuyordu!

Aylar sonra Abbas'la Mustafa'nın fikriyle çorap atölyesini kapatıp yedek parça üretimine başladılar. Mustafa "Bunun en zor parçasını yaptık. Diğer parçalarını da üretilip satalım!" demişti.

Babası çok memnundu.

— Allah razı olsun oğul! Rahatladım doğrusu!

Babanın rahatı, ailenin rahatı demektir. Bu nedendir ki Abbas Amerika'da tahsil bursunu kazanınca gönül rahatlığıyla gidebilmişti. Şimdi Mustafa yalnız kalmıştı, toplantılarda Abbas'ın yokluğu çabucak kendisini hissettiriyordu. Abbas'ın onun kalbinde özel bir yeri vardı.

Mustafa bütün gününü iş ve dersle geçiriyor, siyasî faaliyetlerini de sürdürüyordu. Ama bunlar onu tatmin etmiyordu bir türlü. 1957'de Fen Fakültesi'nden birincilikle mezun oldu. Mehdi de fakülteyi bitirmişti. İkisinin de kafasında aynı şey vardı şimdi: Amerika'da bursla okumak!

Bu fikrini ona açtı:

— Amerika'da bursla tahsile ne dersin?

Mustafa omuzlarını kaldırdı:

— Bu fırsatları değerlendirmeli! Abbas'ın anlattıklarına bakılırsa İslâm Encümenleri Amerika'da çok faalmiş! Biz de orada bir şeyler yapabiliriz belki!

— Haklısın! Ama gidinceye kadar da bir iş bulmalıyız! İşsiz güçsüz nasıl geçiniriz böyle?

Mustafa da aynı fikirdeydi. Ama sonuna kadar kendisini peşinden koşturacak bir işe de girmek istemiyordu. Bir süre işsiz kaldı. Sonunda, üniversitedeki hocalarından biri bir iş ayarladı:

— Laboratuvar'a başarılı mezunlardan biri alınacaktı. Ben seni önerdim, ne dersin?

Mustafa bir yıl boyunca Tahran Ün. Fen Fakültesi Fizik-kimya Laboratuvarı sorumlusu olarak çalıştı ve fakültede ders verdi. Bu süreçte, arkadaşları yurt dışındaki öğrencilerle onun irtibatını sağlamışlardı. Yurt dışına gitme zamanı gelmişti.

Mehdi neşeyle:

— Yurt dışına gidiyoruz nihayet! dedi.

Mustafa uzaklara bakarak:

— Evet! dedi. Gitme zamanı geldi.

Tahran Mehrabad Havaalanı o gün çok kalabalıktı. Arkadaşları, Mustafa'yla Mehdi'yi uğurlamaya gelmişlerdi. Yusuf Mustafa'ya yaklaşıp:

— Sonunda bizi yalnız bırakıp gidiyorsun ha! dedi.

Mustafa sevgiyle ona sarıldı:

— Mektup yazacağım sana?

Ocak ayı pek soğuktu o yıl. Mustafa dışarıya baktı. Dört motorlu Air-France uçağı pistteydi:

New York yolcuları lütfen...

Bu onların uçağıydı. Anonsu duyar duymaz oradaki bütün arkadaşları ve akrabalarıyla vedalaştılar.

— Haydi Mehdi! Şunlar beni de ağlatmadan uçağı atlayalım hemen!

Uçakta yan yana oturdular. Birkaç dakika sonra uçağın motor sesleri duyulmuştu:

— Allah'a ısmarladık Tahran!

Mustafa'nın yurtdışına ilk gidişiydi bu.

Her zaman cebinde taşıdığı küçük Kur'an'ı çıkarıp okumaya başladı. Mehdi başını uzatıp bir süre onunla okuduktan sonra:

— Kendini nasıl hissediyorsun? diye sordu.

Mustafa Kur'an'ı öpüp ceketinin cebine koyduktan sonra:

— Bilmem... dedi. İyiyim. Ama... Değilim belki de...

Mehdi elindeki şeker paketini ona uzattı:

— Her zamanki gibi filozofça konuştun. Ben anlamam böyle şeylerden arkadaş! Al bakalım şunlardan. Ama sahi!

Batı'nın sana zehir gibi gelmesinden korkmuyor musun? Bu hâlinle... Bu yaradılışınla... Batı senin şu ruh hâlini, hatta inancını etkilemesin?

Mustafa gülümsedi. Başını cama dayayıp:

— Haklısın! dedi. Ne de olsa Batı'ya gidiyoruz! Hele Amerika pek çok cazibeleri olan bir yer tabii! Ben çok dirençli olduğumu iddia edemem, ama Allah'ın yardımıyla başımı dik tutmayı başarırım inşaallah! İnanmazsın belki; her zaman dua etmişimdir Allah'a... Sapacak olursam ya beni hemen hidayet etmesini, ya da yakıp küle çevirmesini istemişimdir O'ndan! Ben tahsil için gidiyorum Amerika'ya, İslâm'ı orada bulmaya değil! Ama inancım için oradan da haykırmak istiyorum dünyaya!

Mehdi sol kaşını kaldırıp sordu:

— Gerçekten İran'da buna imkân yoktu değil mi? Birçokları gibi?

Mustafa güldü:

— Beni sorguluyor musun?

Mehdi sevgiyle elini sıkıp gözlerini ona dikti:

— Hayır! Tabii ki hayır! Seni bilmez miyim ben? Merak işte benimki!

Mustafa bir an iç çekip sustuktan sonra:

— Mücadele için herkes bir yol, bir araç seçer! dedi. Tüccar parayla, din adamı minber kalemle; öğrenci olan biz de var gücümüzle haykırarak!...

Hostes, uçağın Paris'e inmeye hazırlandığını duyuyordu. Kemerlerini bağlayıp koltuklarını düzelttiler.

— Galiba birkaç saat Paris'te kalacağız!

Mehdi de uzanıp pencereden aşağıya bir göz attı:

— Bu saatleri tıpkı berzah âlemine benzetirim! İnsan ne yapacağını bilemiyor ki!

Uçak birkaç saat Paris Havaalanı'ndan ayrıldı. İkinci durakları Almanya'ydı. Frankfurt'ta geceleyeceklerdi. France-Air'in kiraladığı otele geçtiler.

— Akşam yemeğinde ne yeriz?

Mustafa omuzlarını silkti:

Bunu restoranttan soracağız. Hadi bakalım!

Bir masaya iliştikten sonra masadaki menüye göz at-
tılar. İngilizce ve Almanca yazılıydı:

— Bu yemeklerin nasıl yapıldığını, içine neler konul-
duğunu bilmiyoruz ki!

Mehdi başını salladı:

— Ah! Bozbaş burnumda tüttü!

Menüye bir daha baktılar. Sonunda etsiz bir yemekte
karar kıldılar.

— Hiç olmazsa; domuz eti yemediğimizden emin ola-
biliriz!

Yemekten sonra odalarına çıktılar. Mustafa yorgun
olduğu hâlde uyuyamıyordu. Hatıra defterini açıp şöyle
bir baktıktan sonra gözlerini yumdu.

— Ne o? Ağlıyor musun?

İrkilerek gözlerini sildi. Ağladığını fark edememişti.
Yatağa uzanıp gözlerini tavana dikti.

BURASI AMERİKA!

Gezip görülecek yerlerin çoğunu gezmiş görmüşlerdi. Amerika çok geniş bir coğrafya üzerinde, kalabalık bir nüfusa sahipti. Bütün şehirlerde ilk göze çarpan şey gökdelenlerle dev şirketler ve firmalardı. Türlü türlü, hatta tuhaf inançlar, mezhepler ve tarikatların olduğu bu ülke Mustafa'yla Mehdi'yi hep şaşırtıyordu. İki haftadır koca ülkeyi gezip duruyorlardı. Şimdi Abbas'ın evinde, birlikteydiler.

— Acele etmeyin! diyordu Abbas. Bu ülkeyi ve insanların tanıyabilmek için çok vaktiniz var daha!

Mustafa bu ülkeyi gereğince tanıyabilmek için daha çok gezmesi, çok okuması gerektiğini biliyordu. Mesela Amerika'nın neden dünyanın en büyük sanayi, teknoloji ve ticaret merkezi olabildiğini henüz bilmiyordu.

Mehdi valizini kapatırken

— Keşke aynı fakültede okuyabilseydik! diye hayıflandı.

Mustafa:

— Takma bunu! diyerek sarıldı arkadaşına. Her zaman birlikteyiz, unutma!

Dışarıdan gelen korna sesiyle Mehdi valizini alıp çıktı. Mustafa'yla Abbas da peşi sıra aşağı indiler.

Mehdi arabaya binmeden önce dönüp:

— Her hafta mektup yazmayı unutmayın! dedi. Burada yalnızlıktan ölürüm ben!

Mustafa gülümsedi:

— Merak etme! Yazacağız tabii! İlk fırsatta seni görmeye geleceğimden emin olabilirsin!

Mustafa, caddenin sonunda kayboluncaya kadar gözlerini arabadan ayırmadı. Mustafa, Teksas eyaletinde bir üniversiteye gönderilmişti. Abbas da aynı üniversitedeydi. Ne tuhaf bir tesadüftü bu!

Amerika'daki kültürel atmosfer İran'dakinden çok farklıydı. Buna rağmen Mustafa fırsatları en iyi şekilde değerlendirmeye çalışıyordu. İlk adım inceleme ve araştırmaydı. Bu yolda her gün yeni başarılar elde ediyordu. Siyasî faaliyetlere de başlanmış, yeni arkadaşlar edinmişti. Mehdi'nin yerini Nasır almıştı şimdi:

— İran'dan gelen haberler hiç de iç açıcı değil! İnkılâpçı Müslümanlarla lider isimlere karşı yoğun şekilde sindirme ve tutuklama operasyonları başlatılmış!

Mustafa için bundan daha kötü haber olamazdı. Bu tür haberler aldığı anda hemen arkadaşlarıyla elele verip şah rejimini kınayan gösteriler yapıyor, bildiriler dağıtıyorlardı. Amerika'ya geleli iki yıl olmuş, ama düşündüğü noktaya henüz ulaşamamıştı. Yegâne tesellisi, Amerikalı eşini Müslüman edebilmek olmuştu. Müslüman olduktan sonra Pervane adını alan eşi de onunla birlikte İslâmî araştırmalarda bulunuyordu. Hayatının en güzel yıllarıydı bunlar. Bu nedenle Allah'a hep şükrediyordu. Tek sorunları iş ve geçim sıkıntısıydı.

— Burası Amerika! diyorlardı. Ancak çalışırsan para alırsın. Çalıştığın saate göre... İş bulabilirsen tabii!

Mustafa zor durumdaydı. Ailesi malî sıkıntılar yaşıyordu. Kendisi de üniversite dışındaki zamanını siyasî faaliyetlere ayırıyordu. Tam da bu sıkıntılı dönemlerinde,

doktorasını alabilmek için Kaliforniya Üniversitesi'nde tahsilini sürdürmek üzere Brockly şehrine gitmek zorunda kaldı. Hala maddî sıkıntılarla boğuşuyor, hatta eşi Pervane'yle de bu nedenle tartıştıkları oluyordu.

Mustafa ne yapacağını bilemiyordu. Maddî sıkıntıları nedeniyle New Jersey Eyaleti'ndeki ünlü Bell Araştırma Kurumu'nun iş teklifini kabul etmek zorunda kaldı. Bu kurum Amerika'daki elektronik araştırma merkezlerinin en büyük ve en önemlisi arasındaydı.

Pervane'ye o gün mutlu olup olmadığını sorduğunda neşeyle:

— Hepimiz mutluyuz bundan Mustafa! demişti. Sosyal hayatın kanunu bu, hepimiz çalışmak zorundayız!

Maddî sıkıntılarının bitmesi, Mustafa'nın siyasî çalışmalarında da daha başarılı olmasını sağlamıştı.

1962 Şubat'ıydı. Epeydir kurduğu bir plan kafasını kurcalamadaydı. Şimdi Bell Araştırma Kurumu'nun en seçkin uzmanlarından biriydi o. Plânını Nasır'a açtığında Nasır omuz silkip:

— Sence olur mu dersin? diye sordu.

Mustafa çayına bir parça buz atıp:

— Neden olmasın? dedi. Diktatör şaha ve onu destekleyen Amerika'ya burada da itiraz edenler olduğunu bütün dünyanın görmesi fena mı?

Nasır'ın diyecek sözü kalmamıştı. İbrahim elini Mustafa'nın omuzuna koyarak:

— Bence iyi olur! dedi. Başaracağımızdan eminim!

Newyork'ta soğuk bir kış günüydü. İnsanlar paltolarla dolaşıyordu. Müslüman Öğrenciler Encümeni'nin üyeleri ellerindeki pankartlarla Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın karşısında toplanmışlardı. BM binasını çevreleyen par-

maklıkların üzerinde dalgalanan dünya ülkelerinin bayrakları bir renk cümbüşü yaratmıştı. Birkaç polis, pankartlı öğrencilerle onları izleyen meraklı halka bakıyordu.

Mustafa, kendisiyle birlikte BM Turizm Merkezi'nde toplanacak olan 11 kişiye şöyle dedi:

— Biz turist olarak BM Genel Sekreteri'yle görüşmeden mabedi terk etmeyeceğimizi söyleyeceğiz. Buna da izin vermeleri imkânsız zaten. Binaenaleyh bizi polis müdahalesiyle zorla oradan çıkaracaklardır. Bizim istediğimiz de bu zaten!

Hep birlikte yola koyuldular. Mabet büyük ve sade bir salondur. Işıklandırma ve renkler özel bir rahatlama ve huzur duygusu uyandırıyor insanda. Turistler içerideki sıralara oturmuş, çoğu gözünü tavana dikmişti. Kimi de gözlerini yumarak kendi kalbinin sesini duymaya çalışıyordu. Mutlak bir sessizlik vardı bu salonda. Mustafa arkadaşlarına dönüp fısıldarcasına:

— Kimsenin burada 10 dakikadan fazla kalmasına izin verilmiyor! diyerek yere oturmalarını işaret etti.

Hep birlikte üç sıra hâlinde oturdular.

— Bez pankartları çıkartın!

Şah rejimine ve onu destekleyen ABD'ye itiraz ve kınama sloganları içeren pankartlar açıldı.

Bir memur onları fark ederek hemen yanlarına geldi:

— Lütfen dışarı çıkın! Burada siyasî eylem yasak!

Mustafa sakın bir sesle:

— Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'yle görüşmek istiyoruz! dedi.

Görevli bunu duyunca başını sallayıp hızla uzaklaştı. Çok geçmeden şık giyimli biriyle geri döndü. Şık adam

çok nazikti, dudaklarından gülümsemesini eksik etmeye çalışarak:

— Maalesef Genel Sekreter binada değil! dedi. Ama istesenez talebinizi yazılı olarak kendisine iletmenize yardımcı olurum! Şimdi lütfen terk edin burayı!

Mustafa eni sonu polislerin zorla onları dışarı çıkaracağını biliyordu:

— Sayın Genel Sekreteri görmeden şuradan buraya adım atmıyoruz!

BM özel görevlisi olduğu anlaşılan adam gülümseyerek geri dönüp kısa adımlarla salondan çıktı.

Çok geçmeden güvenlik görevlileri hızla içeri girmişti:

— Beyler! Derhal terk edin burayı!

Mustafa kollarını sıkıca kavuşturup bağdaş kurduğu yerden kımıldamayacağını gösterdi.

Diğer 11 kişi de onun yaptığını yaptı.

— Son kez söylüyorum! Kalkın ve hemen çıkın buradan!

Kimse yerinden kıpırdamıyordu.

Görevliler süratle atılıp onları salondan çıkarmaya çalıştılar. Oturan gençleri yerde sürükleyerek zorla salondan çıkarırken, bunu bekleyen muhabirlere yakalandılar. Gazete ve televizyon muhabirleri bu protesto eylemini görüntülemişti! Üniversiteliler, yüksek sesle İngilizce sloganlar atıyor, şahı ve ABD'yi kınıyorlardı. İçlerinde en ateşli olan genç, dikkat çekiyordu, adını sorduklarında gençlerden biri:

— Doktor Çemran! diye bağırdı. O, Doktor Mustafa Çemran'dır!

Mustafa protesto eyleminin bu kadar başarılı olacağını ve basında hızla yansıtılacağını düşünmemişti doğru-

su. O akşam Amerikan ulusal televizyonlarının ana haber bültenlerinde, kendisinin zorla sürüklenirken çekilen görüntülerini görüp attıkları sloganların etraflıca anlatıldığını duyunca elini kaldırıp şükretti.

Ama bu durum Bell şirketinin yöneticilerini rahatsız etmiş, Mustafa'nın işyerinde huzurunu kaçırmıştı. Kimi mesai arkadaşları ondan uzak durmaya çalışıyordu şimdi.

Ama işinden atılmamıştı.

Şah rejiminin savunmasız halka rast gele ateş açtığı, hatta tanklarla toplarla halkı ateşe tutup bir günde on binden fazla insanı şehit ettiği 1963 Mayıs'ındaki 15 Hordad katliamının haberi İran sınırları dışına taşmakta gecikmemişti.

Mustafa'yla arkadaşlarının mücadelesi azmini bileyecek bir gelişmeydi bu. Nasır:

— 15 Hordad katliamı hem Şah'ın gerçek yüzünü, hem halkın kararlılığını gösterdi! dedi. Bu olaydan sonra şah rejimine muhalif gruplara halkın verdiği destek arttı. Bu da ileri doğru bir adım demektir!

Bu büyük kıyamın heyecanıyla Mustafa'nın önerisini kabul eden arkadaşları, İbrahim'in evinin bodrum katında küçük bir matbaa kurdular. Nasır:

— Kendi matbaamızı kurduk! dedi. Amerikalı matbaacılarımıza ihtiyacımız yok artık! Birkaç bildiri için kaz gibi yolamayacaklar bizi!

Kolla çevrilen teksir makinesini ikinci elden 100 dolara aldılar. Parasını üçü birlikte vermişti.

Makineyi Mustafa'nın arabasıyla Pittsburgh'tan New Jersey'e götürdüler. Üçü de çok mutluydu. Her gece hazırladıkları bildiri veya broşür metinlerini sabaha kadar teksir makinesinde çoğaltıyorlardı.

Baskıyla uğraştıkları günlerde şifreli bir mektup aldılar. Şifreyi Mustafa çözdü:

— Şah, rejim aleyhine yapılacak gösteri ve protestoları sindirmek için 300 civarında ordu subayını gizlice Amerika'ya gönderiyor!

Haber çok önemliydi. Mustafa mektubu okumaya devam etti:

Şah, uluslararası uyuşturucuyla mücadele encümeniyle de görüşecek. Muhtemelen umuma açık bir merasimde görüşülecek.

Bu haberin müslüman öğrenciler encümenine ulaşması çok sürmedi. Şah Waldorof Stora Otel'de dinlenirken üniversiteli gençlerin protesto feryatlarını duydu. Otelin çevresine yayılmış olan sivil giyimli gizli ordu mensupları protestocu İranlı öğrencilere saldırdılar.

"Kendine dikkat et Mustafa!"

Sürekli duyduğu cümleydi bu. O sırada şahın gizli görevlileriyle yumruk yumruğa boğuşarak otelden içeriye girmeye çalışan en öndeki gencin Doktor Mustafa Çemran olduğunu bilen yoktu.

Birkaç gün sonra Los Angeles'teki Kaliforniya Üniversitesi de Şahla kraliçeyi davet etmişti. Nasır hayretle bağırıyordu:

— İnanasım gelmiyor! Fahri "İnsanlık" doktorası vereceklermiş. Hem de Şah gibi birine! Bundan daha komik fıkra mı olur yahu?!

Bu haberi duyan Amerika'daki İranlı mukimlerle üniversite öğrencileri o gün Los Angeles Stadyumu'na koşmuştu. Şahla eşi, protokoldeki yerlerinde törenin başlamasını beklerken aşağıdan uçan tek motorlu küçük bir uçağın sesiyle bütün başlar havaya çevrildi. Uçak, kuyru-

ğundaki uzun pankartla stadyumun etrafında birkaç tur attıktan sonra pankartı stadyumun üzerine bırakıp uzaklaştı. Pankarttaki kocaman yazıyı herkes okumuştı:

Uyuşturucu arıyorsan şah hazretlerine git!

Birden bütün stadyum neşeli kahkahalar ve alkış sesleriyle inledi. Sloganı herkes beğenmişti!

Şehinşah Pehlevî'nin öfkeden yüzü mosmor olmuş, damarları kabarmıştı. Kraliçe Farah bu rezilliği sindirememiş, gözyaşlarını ipek mendiliyle gizlemeye çalışıyordu.

Birkaç gün sonra Uluslararası Uyuşturucuyla Mücadele Encümeni'nin, şahı davet ettiği için Kaliforniya Üniversitesi Rektörü'nü resmen kınadığı haberi basına yansıtacaktı!

DİNLE ÇEMRAN!

Mustafa pek neşeliydi:

— Çok güzel! Daha iyisi can sağlığı! Cuma namazı, Allah'tan başkasına eğilmeyen Müslümanların bir nevi güç gösterisi sayılır!

Sonra yanındaki bildirileri göstererek:

— Sahi! dedi. Yolumuzun üzerinde kaç şehir var, biliyor musunuz?

İbrahim biraz durakladıktan sonra duvardaki haritaya doğru yürüyerek:

— Tam 90 kilometrelik bir güzergâh! dedi. Baltimore'den Washington'a kadar! Bu güzergâhta yüzlerce, binlerce insan göreceğiz. Bildiriler ne kadar çok olursa o kadar iyidir bence!

Yarın, az sayıda katılımcıyla bir protesto yürüyüşü yapacaklardı.

— Bize katılmak için bu güzergâhta birçoklarının bizi bekleyeceğinden kuşum yok!

Mustafa her zamanki gibi etrafına ümit aşıliyordu ve morali yüksekti. Beyaz Saray'ın politikalarını kınamak için 90 km.lik protesto yürüyüşü fikri ortaya atıldığında hemen kabul etmiş, Resul de kaşlarını çatarak bir sandalyeye ilişip:

— Vay be! demişti. 90 km. protesto yürüyüşü ne demek biliyor musun? Yani Washington DC'e vardığımızda

kendimize yepyeni birer takım sağlam iskelet almamız gerekecek, demek!

Mustafa gülerek:

— Doğru! demişti. Burası Amerika dostum! Batı yaşamı tembelleştirmiş seni!

İbrahim, sandalyeden güçlükle doğrulan Resul'e bakarak:

— Bu gidişle bir süre sonra vinçle kaldırmak gerecek seni! dedi.

Resul esefle başını salladı:

— Evet... Çok şişmanladım. Tembelleştim! Bu nedenle yarın size katılamayacağım galiba!

Resul'ün kilolu olmasına rağmen çok çevik de olduğunu bilen Mustafa:

— Yok, öyle şey! diye atıldı! Yarın sen de varsın! Hepimizden önce yola çıkacaksın hem de! Şu bildirimleri görüyor musun? Bunları sen dağıtacaksın yarın!

Resul elini salladı:

— Eyvallah! Tembellelere de bir iş bulundu bak!

Maryland Eyaleti'nin ana şehirlerinden olan Baltimore'un merkezi sakin bir sabaha uyandı o gün. Mustafa arkadaşlarına baktı. Topu topu 18 kişiydiler. Yürüyüşün haberini medyaya yansıtabilmek için birkaç tane de muhabirle fotoğrafçı çağırışlardı. Malzeme yüklü mavi renkli Ford Staitan araba herkesten önce yola çıkmıştı.

— Bismillahirrahmanirrahim!

Ya Allah! Hadi hayırlısı, bakalım!

Büyük yürüyüş başlamıştı. Saatte bir, on dakika dinlenilecekti.

— Çocuklar! Bu önemli bir protesto yürüyüşü! Bütün itibarımız, bizim geceli gündüzlü bu yürüyüşte sergileye-

ceğimiz yönetime bağlı!

Bu uzun yürüyüş bazılarına çok yorucu gelmiş ve yürüyüşe yarı yolda ara vermek zorunda kalmıştı. Ama yol boyunca onlara katılanların sayısı, çok daha fazlaydı. Her saat, yürüyüşçülerin sayısı hızla artıyor, giderek kalabalıklaşıyordu!

— Şu 15 kişilik grubu görüyor musunuz? Amerikalı gençler! "Amerika'yı kınadığınız sürece sizinle İran'a kadar da yürürüz!" diyorlar!

Bu protesto yürüyüşünün haberi, yerel radyolar tarafından sürekli anons ediliyor, sayıları gittikçe artıyordu! Arkalarından gelen büyük kalabalık Mustafa'nın gözlerini yaşartmıştı:

— Rabbimin mededini görüyor musunuz?

Üç gün süren geceli gündüzlü yürüyüşten sonra Washington'un girişine varmışlardı.

— Cuma günü varamayacağımızdan endişeleniyordum! Ama vardık Allah'a şükür!

Şehrin girişinde çok büyük bir kalabalık bekliyordu onları. Karşılama çok sıcak olmuş, moralleri daha da yükselmişti. Tabanlarının şişmesine değmişti doğrusu! Kalabalığı sayabilmek mümkün değildi artık!

Washington İslâm Merkezi'ne vardıklarında, şehirdeki Müslümanlar Cuma namazı için toplanmıştı bile! Muhabirler, kameralar dört bir yandan olayı görüntülemekle meşguldü.

— Hey çocuklar! Duydunuz mu? İslâm ülkeleri devletlerinin çoğunun büyükelçileri de buradaymış bugün!

Mustafa için bundan daha sevindirici haber olamazdı.

Televizyonlar, radyolar, gazeteciler harıl harıl röportaj ve çekimlerle meşguldü.

Yürüyüş programının en önemli merhalesi Cuma namazından sonra başladı. Büyük kalabalık, sloganlar atarak Beyaz Saray'a doğru yürüdü. O gün yakın arkadaşları Mustafa'nın fedakârlık ve coşkusuna bir kez daha şahit olmuştu. Yürüyüş çok başarılı tamamlanmış, üstelik Mısır büyükelçiliğinden bir yetkilinin de davetini almışlardı! Mustafa 15 Hordad kıyamından sonra Pehlevî rejimiyle yüz yüze mücadele etmenin yollarını arıyordu. Mısırlının önerdiği profesyonel askerî eğitimler tam onun aradığı fırsattı.

Mustafa'yla bazı arkadaşları 1964 Temmuz'unda Mısır'a gittiler.

Eğitim alabilmesi için Bell Şirketinden ayrılması gerekiyordu.

Başka yolu yoktu. "Daha büyük zorluklara hazırlıklı olmalıyım!" diye düşündü.

Mısır'da en iyilerdendi. Eğitimlerde çok başarılıydı:

"Mustafa Çemran Bey! Her an hazırlıklı ve eğitime yatkınsınız. Zekâ ve teknik yetenekleriniz takdire şayan! Bu nedenle bu eğitim devresinin en başarılı öğrencisi olmaya hak kazandınız. Bundan sonra bütün eğitim kurslarının yönetimi size bırakılmıştır!..."

Bu gayri resmi yazı, öğrenmesi gereken her şeyi öğrenmiş olduğu kanaatini uyandırmıştı onda. Ama çok geçmeden, Mısır devletinin onların siyasî faaliyetlerini kendi çıkarları doğrultusunda kullanmayı amaçladığının farkına vardılar:

"Mısır devleti, Pehlevî rejiminin muhalifleri burada askerî eğitim görüyor diyerek Şah'tan avantaj sağlayıp onunla pazarlığa oturmayı plânlıyor. Şah'tan, istediklerini koparabilirlerse, bizi ona teslim edecekler. Ama bu oyuna gelmeyeceğiz!"

Artık Mısır'da kalmaları için hiçbir sebep yoktu. Mustafa en son İranlı grubu da eğittikten sonra zekice bir plânla Lübnan'a gitti.

Lübnan yolculuğu ansızın gerçekleşmişti. Bir süreliğine, Amerika'dan ayrılması gerekiyordu:

"...Bazıları, yurt dışında mücadele etmenin yorucu ve bıktırıcı olduğunu öne sürerek İran'a dönüyor... Aslında yorulan ve bıkan onların kendileri... Yorulmaksızın durmak ve tökezlemek demektir. Oysa ben durup tökezlemek ve susmak istemiyorum..."

Arkadaşlarından biri "İmam Musa Sadr"la tanıştırmıştı onu. Lübnan'a gitmeden öncesine kadar onunla gıyaben tanışıyor, Lübnan Şiîlerinin lideri olduğunu ve çok yararlı sosyal çalışmalar yaptığını biliyordu.

İmam Musa Sadr, Müslüman gençlerin iş öğrenip meslek sahibi olabilmesi için büyük bir meslek eğitim merkezi açmıştı. Burada din ve ahlâk dersleri de veriliyor, gençlerin kötü yollara sapması önleniyordu. İmam Musa Sadr, bu müessesenin idaresini bırakabileceği birini arıyordu. Dostlarından biri:

— Dr. Mustafa Çemran bu iş için biçilmiş kaftan! dedi. Hem yüksek tahsilli, hem dindar, hem fedakâr biri!

İmam Musa Sadr, bu yetenekli gençle tanışmak için sabırsızlanıyordu.

Ama Mustafa'nın başka hedefleri de vardı:

"...İran'daki Şah rejimine karşı faaliyetlerimizi toparlayıp organize edebileceğimiz bir üsse ihtiyacımız vardı bölgede... Bu iş için en uygun yer Lübnan'dı. Dahası, Lübnan Şiîlerinin lideri İmam Musa Sadr da Şah'a karşıydı ve bizimle işbirliğine hazırды..."

Mustafa Lübnan'a gitti.

Siyasî olmayan dostları onun bu tercihi karşısında hayretlerini gizleyememişlerdi:

— Amerika'da mükemmel bir hayat kurabilirsin, sana ihtiyaç var burada! Para, servet... İstediyin her imkânı vermeye hazırlar! Büyük bir bilim adamı ve ciddî bir araştırmacı olarak tanınıyorsun burada! Hata ediyorsun Mustafa; ne işin var Lübnan'da senin?! Belki inanmayacaksın ama bunca bilim ve teknolojisine rağmen koca Amerika, birkaç yıl içinde gurur duyacak seninle! Baksana bu ülkenin bilim adamlarıyla uzmanlarının neredeyse tamamı dış ülkelerin insanı! Tıpkı senin gibi!

Arkadaşı Dr. Müçtehidî de bunları söylemek ve onu Amerika'da kalıp ilmî çalışmalarını sürdürmeye ikna edebilmek için İran'dan kalkıp oralara kadar gelmişti:

— Dinle beni Çemran! Bak, doktoranı aldın! Toy bir genç değilsin artık, bırak şu çocukça işleri! Bilim adamı dediğin politikaya bulaşmaz! Herkes uzman olduğu dalda yürümeli! Ancak bu durumda her şey yerli yerinde yürür. Yeni kurulan "Aryamehr Üniversitesi"ni bana verdiler! Bütün yetkileri bende! Doğrusu da bu zaten! Çünkü ben bu konuda İran'ın en iyisiyim! Sen de öylesin! Şimdiye kadar yetiştirdiğim en başarılı öğrencimsin sen! Benimle İran'a gel! Şah, bu üniversiteyle kendi kariyerini yükseltip halk arasında iyi bir isim yapmak istiyor, istediğin kadar para dökmüş bu işe! Sana tam beş bin tümen maaş verilecek! Böyle bir maaşla krallar gibi yaşarsın! Hiçbir sorunun kalmaz! Hey! Beni dinliyor musun?!..

Mustafa başını pencereye doğru çevirip bakışlarını uzaklara dikti. Dr. Müçtehidî onun ısrarını bir türlü anlayamıyordu:

— Yahu deli misin sen? İnsan Amerika'yı bırakıp Lübnan'a yerleşir mi? Gidecek başka yer mi yok Allah aşkına?!..

Mustafa susuyor, sadece dinliyordu. Öğleden sonra yolcuymdu. Cebinden para cüzdanını çıkarıp içine bir göz attı. Acı bir gülümsemeyle:

— Allah kerimdir! dedi.

BÜYÜK UFAKLİK!

Lübnan'ın havası güzeldi. Serin bir esinti vardı o gün. Mustafa durup karşısındaki Cebel Amil Teknik Müessesesi binasına baktı. Öğrencilerin coşku dolu gürültüleri dışarıdan kolayca duyuluyordu. Belli ki teneffüstelerdi.

— Burada birini mi arıyorsunuz?

Mustafa sesin geldiği tarafa döndü.

Soruyu Arapça soran 27-28 yaşlarındaki genç, onun gülümsediğini görünce aynı sıcaklıkla gülümseyerek sorusunu tekrarladı.

Mustafa elindeki valizi yere bırakıp elini uzattı:

— Ben Çemran!

Genç adamın gözlerinin içi gülmüştü:

— Doktor Mustafa Çemran! Evet! Hoş geldiniz! Biz de sizi bekliyorduk zaten!

Genç, sevinçle ona sarıldı, tokalaşıp sarıldılar. Sonra çok saygılı bir hareketle geriye doğru birkaç adım atıp binaya doğru koştu, koşarken

— Şimdi gider haber veririm! diye bağıırıyordu.

Bu sıcak karşılaşma onu duygulandırmıştı. Valizini alıp avluda yürümeye başladı. Bu arada binanın duvarlarıyla kolonlarını inceliyordu. Pek sağlam olduğu söylenemezdi. Binanın hangi kapısından içeri gireceğini düşünürken genç adamın orta yaşlı biriyle kendisine geldiğini gördü:

— Doktor Çemran? Selâm!

Orta yaşlı adam çok düzgün bir Farsçayla konuşuyordu:

— Hoş geldiniz doktor! Dünden beri hepimiz sizi bekliyoruz!

Mustafa kimsenin kendisini karşılamasını istememişti. Hem, ailesine bu yeni ortamı ve kalacakları evi bizzat göstermesi gerekiyordu.

Orta yaşlı adam açıklama gereği duydu:

— İmam Musa Sadr, öğleye gelir!

Yüzlerini merakla camlara dayayan çocuklara baktı. Yeni gelenin kim olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Onlara gülümseyerek el salladı.

— Aç mısınız? Bir şeyler yemek ister misiniz?

Merakla adama baktı:

— Burada yemek servisi de mi var?

Orta yaşlı adam heyecanla elini salladı:

— Var tabii! Su, ekme, et... Ne isterseniz var burada!

Konuşarak müdürün odasına doğru yürüdüler. Koridordaki kalın ve mat cam kapının arkasından onları izleyen birkaç öğrenci dışarı çıktı. Kapıdaki yazı dikkatini çekmişti : "Elektrik ve Elektronik Atölyesi"

Sevincini gizleyemedi:

— Çok güzel!

Kendisini merakla izleyen çocuklara baktı. Öğrenciler de ona bakıyordu. Gözlerinde çok masum ve mazlum bir ifade vardı. Gayriihtiyarî bir hareketle onlara doğru yürüdü. Pek tanıdık bir ifadeydi bu. Karşısındaki ilk çocuğa sarıldı. Çocukcağız gerilemek istediye de onun sevgi dolu bakışlarından etkilenerек olduğu yerde kalakalmıştı.

— Adın ne senin evlat?

Çocuk, zeytin karası iri gözlerini ondan ayırmadan:

— Ahmet! dedi.

Birkaç öğrenci daha merakla etrafına toplanmıştı. Hepsi çok saygılı ve terbiyeli görünüyordu. İçinde, onlara karşı büyük bir yakınlık hissetti:

— Kaç yıldır bu okuldasın Ahmet?

— İki yıl!

Orta yaşlı adam, onun öğrencilerden ayrılmasını bekliyordu. Ahmet sevgiyle elini tutup:

— Atölyemizi görmek ister misiniz? diye sordu.

Mustafa aynı sevgiyle karşılık verip elini sıktı. Çocuklarla birlikte atölyeye doğru giderlerken orta yaşlı adam bir şeyler söyledi, ama çocukların gürültüsü arasında ne dediği anlaşılmadı bile.

Atölye yanık kablo ve lehim kokuyordu. Mustafa bu havayı ciğerlerine çekerek:

— Bu koku, öğrencilik yıllarımı hatırlattı bana! dedi.

Çocuklar neşeye güldüler.

Bir anda yıllar öncesini hatırlamıştı...

Ah!

Ne günlerdi!..

Sirus dört yolu, Demirciler Çarşısı, Serpulek Mahallesi!

Babası sabah namazlarını yüksek sesle kılar, ayetleri tane tane okurdu. O günler birer nur huzmesi gibi süzülüp geçti gözlerinden... Okuldan çıktıklarında cıvı cıvı sağa sola koşuşan öğrencilerin en çok ilgisini çeken şey seyyar satıcılardı:

— Baklam var! Sıcacık!

— Çörekler! Şekerpareler! Almayan pişman valla!

İntisariye İlkokulu, Pamınar'a yakındı. Perşembe günü akşamına Cuma akşamı denirdi. Cuma akşamları mahalle-

li, ölmüşlerinin hayrına helva dağıtırdı. Her yerden helva toplar, çantasına doldururdu. Sonra salına salına gider, o yaşlı adamı bulurdu. Her Cuma akşamı yaptığı şeydi bu. Kimsesiz ihtiyara pek acırdı. Çoğu geceler, evde yorganını başına çeker, onun kimsesiz ve zavallı hâline ağlardı.

Cuma akşamları hayrat ve ihsan dolu çantasıyla ona gitmeyi pek severdi:

— Selâm beybaba! Aç mısın?

— Ne demezsin? Ne getirdin bana evlat?

Onun yanına ilişip çantasını açarken yaşlı adam da gür kaşlarını kaldırıp merakla çantaya doğru eğilir, yutkunarak bakınırdı:

— Neler getirdim, bak! Adak helvası, hurma, ekmek, elma...

— Oh! Oh! Allah senden razı olsun evladım! Bin yaşa sen emi?

Sonra iki elini kavuşturup avucunu açar, o da çantasındaki helvaleri onun zayıf ve kemikli avuçlarına doldururdu.

Bir defasında... Kışın çok soğuk olduğu bir yıldır... Yaşlı adamın hep titrediğini görmeye dayanamamış, okuldan çıkar çıkmaz soluğu onun yanında almış, sırtındaki yegâne yün ceketini onun sırtına atıp hayır duasını beklemeden eve doğru koşmuştu.

— Selâmün aleyküm!

Daldığı hayallerden hızla sıyrılıp sesin geldiği tarafa baktı. Mavi gözlü bir din adamı şefkatle gülümsüyordu ona. Bu sırada öğrenciler yüksek sesle salâvat getirdiler. Bu uzun boylu, yakışıklı ve sempatik hoca efendiği ilk kez görüyordu. Gayriihtiyarî bir sesle:

— İmam Musa Sadr! diye mırıldandı.

Evet. Oydu.

İmam Musa Sadr'ın yanındaki adamlar birer adım geri çekilmiş, İmam Musa Sadr ona doğru ilerleyip Mustafa'yı kucaklamıştı.

— Hoş geldin! Seni dün bekliyorduk!

Eğilip Mustafa'nın alnından öptü. Yanındakiler de yaklaşip Mustafa'yla tokalaştılar. Öğrenciler merakla onların etrafını sarmış, neşeyle gülüyorlardı. İmam Musa Sadr bir taraftan onunla konuşurken bir taraftan da etrafını saran çocukları okşuyor, çocuklar onun şefkatli ellerine dokunabilmek için adeta yarışıyorlardı.

Çoğu kimsesiz ve yetimdi...

Bu manzara Doktor Mustafa Çemran'ı fevkalade etkilemiş, İmam Musa Sadr'a karşı içinde büyük bir sevgi ve saygı yeşermişti.

Hemen oracıkta kendisine bir söz verdi: Son nefesine kadar bu çocukların refahı için çalışacak, onların huzurlu bir geleceğe kavuşabilmesi için elinden geleni yapacaktı.

O gün İmam Musa Sadr, uzun uzadıya konuştu onunla:

— Bu okulu, Lübnan Müslümanlarının Şia kesimini, içinde buldukları büyük fakirlik ve bedbahtlıktan kurtarabilmek için açtık. Burası Lübnan Şia'sının yetim ve fakir çocuklarına aittir. İçlerinde annesi veya babası olan da var; ama hepsi dinî eğitim ve günlük geçimine muhtaç durumda!

Okulda 320 öğrenci vardı. Hepsi yatılı okuyordu. Geceli gündüzlü teknik ve fen dersleri alıyor, bir meslek dalında yetiştiriliyorlardı. Çoğu Lübnan'ın güney kesiminden gelmişti. Burası, İsrail tarafından sürekli top ateşi altında tutuluyordu.

Çocuklarla konuşurken onları düşünmeye sevkeder, sorular sorardı:

— Bir Müslüman, hele Ehl-i Beyt'e bağlı bir Şia güçlü olmalıdır. Biz neden bunca zayıfız acaba?

Çocuklar onu dinlemeyi sever, o gittikten sonra düşünmeye başlarlardı. Onlara düşünecek ve gerçekleri keşfedecek zaman bırakırdı. Onları adamakıllı etkilediği kuşkusuzdu:

— Lübnan'da her dinden, her mezhepten, her tarikat-tan insan var... Ama en fakiri ve lidersiz Şiiler! Neden acaba? Niçin İsrail ve dâhili yandaşları hep bizimle savaş-mada ve bizi öldürmedeler? Neden dersiniz?

Lübnan'ın ağlamaktan kupkuru kesilen gözleri, Doktor Çemran'ın gözyaşlarıyla ıslanırdı adeta. Onun cesur hay-kırışı solgun yüzlere can veriyordu günbegün:

— Şehadete inanan bizler, neden bu kadar zillete katlanıyoruz ki?

Öğrencilerin gözlerinin mazlumiyet ve bedbahtlıktan kızarmasını istemiyordu. Daha iyi yarımlar ve daha onurlu bir dünya için gece gündüz çalışmalıydı hepsi.

İki yıl sonra İmam Musa Sadr'ın bir dostuna yazdığı mektupta şu cümle yer alacaktı: "Doktor Mustafa Çemran, tam aradığım adam!"

Mustafa, meslek teknik eğitim atölyelerinin çalışmalarını hızlandırdı. Çocuklar bir baba şefkatiyle onlara tit-reyen bu bilim adamını çok sevmişlerdi:

— Çalışmak için çalışmak ne demek? Bu, insanı yıp-ratmak ve daha fazla yormaktan başka neye yarar? Çalışmanın bir amacı olmalı. İşte o zaman en iyi, biz oluruz!

Mustafa bütün hayatını onlara adamıştı, eşinin şikâyetçi olmasına hak veriyordu:

— Haklısın! Ama bu yoksul ve çaresiz çocuklarda

kendimi buldum ben! Onlar için bir şeyler yapmalıyım!
Ne olur, anla beni!

Mustafa çok azimliydi. Onu yolundan döndürebilmenin imkânı yoktu. Bütün zorluklara katlanır, sadece Allah'a sığınır, sadece O'ndan yardım dilerdi.

Atölyedeki öğrenciler giderek onu daha yakından tanımaya ve sözlerindeki derin anlamları kavramaya başlamıştı. Atölyelerdeki çocuklar günbegün yeni şeyler öğreniyor, öğrencilerin azimli ilerleyişleri dikkatlerden kaçmıyordu.

Kısa sürede atölyenin şöhreti büyümüştü:

— Kaynak atölyemize büyük siparişler geliyor artık!

Dikkatli ve özenli olmaları ve aldıkları işleri vaktinde bitirip zamanında teslim etmeleri müşterileri artırmış, siparişleri yetiştiremez olmuşlardı:

— Geç oldu Hamid! Gidip yatmayacak mısınız?

— Ne yatması hocam! Aldığımız işi en mükemmel şekilde yapmamız gerektiğini siz öğrettiniz. Bu da daha fazla zaman ayırmakla mümkün olabiliyor ancak!

Bu çocukların azmini açıkça veya dolaylı yollarla daima övüyordu. Onları takdir etmemek elde değildi doğrusu.

Tornacılık kısmında durum daha da iyiydi. Çeşitli ebatlarda üretilen vidalardaki dikkat ve yenilikler Mustafa'yı da şaşırtıyordu bazen. Çocuklara moral vermek için her yolu deniyordu:

— Bravo doğrusu! Ben teknik üniversitede okuduğum ve makine mühendisi olduğum hâlde fakültede ancak bir tane vida yapabilmişim. O da bayağı zor gelmişti bana!

Bu teşvikler sonunda her öğrenci, gece gündüz çalışarak 100 adet vida üretmeyi başarmıştı. Vidaların piyasaya sürümüyle de bizzat kendisi ilgileniyordu.

İmam Musa Sadr'la birlikte yepyeni bir Lübnan kurmak istiyorlardı. Müslümanların güçlü olduğu, hele Şia Müslümanlarının fakirlik ve sıkıntılardan kurtulup kendi özlerine kavuşabildiği bir Lübnan düşünüyorlardı. Bu fikirler Lübnan Şiasında coşku yaratmıştı:

— Arkadaşlar! Burası basit bir atölye değil artık. Şia Müslümanlarının dirilişini sağlayacak bir üstür burası!

Daha ileri hedeflere göz dikmiş, çok büyük ufuklara kilitlenmişti İmam Musa Sadr'la:

— Burada, bu coğrafyada sürekli İsrail'le yandaşlarının saldırılarıyla karşı karşıyayız. Bu nedenle siyasî ve akidevî konularda da kendimizi eğitmek ve bunu topluma yaymak zorundayız! Filistinli kardeşlerimizin akıbetine uğramak ve sevgili vatanımızın Siyonist İsrail tarafından işgaline şahit olmak istemiyorsak çok güçlü olmalıyız!

Sur şehri, Filistin kamplarına pek uzak sayılmazdı. Mustafa Filistin Müslümanlarıyla irtibat kurmakta gecikmedi. Cebel Amil Teknik Okulu, küçük öğrencileri ve inançlı adamlarıyla "Filistin Müslümanlarının İsrail'e Karşı Direniş Hareketi"nin en samimi yardımcısı ve gönüllü askeri hâline gelmişti şimdi.

Doktor Mustafa Çemran "Müslüman gençlerimizi eğiterek Lübnan'da yoksullarla mahrumları eksen alan bir hareket geliştirmeliyiz" diyordu.

Öğrenciler, kat edecekleri yola karşı taşıdıkları güçlü inançla askerî eğitime başladılar.

Siyonist Yahudiler "Nil'den Fırat'a kadar kutsal topraklar" şeklinde uydurdukları bir yalanla bölgedeki İslâm ülkelerini işgal etmek istiyordu.

Ehl-i Sünnet Müslümanlarının yaşadığı Filistin topraklarını bütün dünyanın gözleri önünde işgal etmiş, ardın-

dan Mısır, Ürdün ve Suriye'nin de bir kısmını işgal ederek korsan bir devlet kurmuş, adını da "İsrail" koymuşlardı!

İsrail, arkasına ABD'yi de alarak İslâm Ülkeleri'nin topraklarını işgal eden gayri meşru bir "Yahudi Din Devleti" kimliğiyle bütün dünyanın gözleri önünde inanılmaz katliamlar işliyor, Müslümanları topluca katlediyor, işgal altındaki vatanlarını kurtarabilmek için taşla sapandan başka şeyleri olmayan zavallı Filistinli çocuklarla gençlerin elini kolunu taşlarla kırıyor, bu görüntüler dünya kamuoyuna yansıdığında da "onlar bir gün terörist olabilir!" deme pişkinliği gösteriyordu.

Yavuz hırsız ev sahibini bastırmıştı ve demokrasiyle insan haklarından dem vuran batı ülkeleri ve ABD her nedense buna hep seyirci kalıyor, işgalci İsrail'i kınayacakları yerde, vatanları işgal edilip evleri barkları başlarına yıkılan zavallı Filistin Müslümanlarını suçluyorlardı.

Arife tarif gereksizdi.

Filistin'i işgal eden Siyonist İsrail, şimdi de Lübnan'a göz dikmişti.

Lübnan'da Şia Müslümanlardan başka İsrail'e direnebilecek ciddi bir irade görülüyordu.

Mustafa, öğrendiği bütün askerî eğitimleri onlara öğretti. Vatanlarını koruyabilmek için canlarını vermeye hazır olan Şîî gençler büyük bir şevkle çalışıyor, yılmadan uğraşüyor, Siyonist İsrail'in saldırılarını püskürtebilecek güç ve imkânlarla donanmak istiyorlardı.

Bu bilinç ve azme kavuştukları için hepsi mutluymuştu:

— Allah'a şükür, okulumuz maddî açıdan iyi bir duruma gelmiş bulunuyor. Akidevî açıdan da bayağı geliştik. Yaptığımız araştırmalar, daha fazla üretim için daha fazla elemana ihtiyacımız olduğunu gösteriyor. Bence hep-

niz çok iyi birer ustasınız. Ama sizler genç dinamiğinizi İslâm'a hizmet yolunda değerlendirmelisiniz. Geçim ve rızık telaşının yanında, düşmana karşı tedbirli ve hazırlıklı olmayı da unutmamalısınız! Bence birkaç usta istihdam edip atölyeyi idareye devamla, düşmana karşı mücadeleye biraz daha fazla zaman ayırmalıyız.

Mustafa'nın bu önerisi herkesin kabulünü görmüştü:

— Ama buraya alacağımız ustaları siz sınavdan geçirip onaylayacaksınız!

Bu öneri öğrenciler tarafından dakikalarca ayakta alkışlandı. Genç çocukların kendilerine güven duygusu artmış, göğüsleri gururla kabarmıştı.

— Bundan böyle bu okulun kuralı budur!

Bu İranlı Şia Müslümanın Lübnan'daki başarıları, işgalci İsrail'le onun yerli işbirlikçilerini rahatsız etmekte gecikmedi. Düşman, büyük bir kin duyuyordu bu küçük gruba karşı. Mustafa'yla İmam Musa Sadr "Siyonist İsrail işgaline karşı Lübnan halkının mahrum kesiminin direnişi" anlamına gelen "Emel" teşkilatını kurduklarında bu kin daha da büyüyecek, bütün şimşekleri üzerlerine çekeceklerdi.

— Emel Teşkilatı, Lübnan Müslümanlarının vatanlarını ve insanî haklarını koruyabilmek için bu ülkenin yoksul ve mahrum Şia Müslümanlarınca kurulmuş bir direniş hareketidir. Bu uğurda kanımızın son damlasına kadar savaşacak, Siyonist İsrail'e geçit vermeyeceğiz!

Siyonistler onları kendi içlerinden vurmaya çalışıyor, her gün yeni bir komplo kuruyor, yeni fitneler çıkarıyorlardı. Mustafa bütün bunların kaynağını çok iyi biliyordu:

— Arkadaşlar! Bu oyunların hepsini İsrail tezgâhlıyor, aramızdaki en küçük ihtilaf veya zaafı kullanmaya çalışı-

yor. Onun oyununa gelmemeli, dikkatli ve birlik içinde olmalıyız!

İsrail'in oyunları sonucu Lübnan'da baş gösteren siyasî kriz ve politik çekişmeler, 1964-1965'te bu ülkede bir iç savaşın patlak vermesine neden oldu. Doktor Mustafa Çemran, ülkedeki bütün grup ve partileri uyarıyor, asıl düşmana karşı kenetlenmeye çağırıyordu:

Arkadaşlar! Lübnan'ın Ortadoğu'da çok özel bir konumu vardır! Bu ülke aynı zamanda Arap dünyasının kültür ve ticaret kalbi sayılır. Ama İsrail'i asıl rahatsız eden, bu ülkede yaşayan Filistinli direnişçilerdir. Bizim Filistinli Sünnî kardeşlerimizle elele vermemiz İsrail'i dehşete düşürüyor. Bu nedenle, bütün bu komplo ve iç savaşların gayesi Lübnan halkının en önemli kesimini teşkil eden Şia Müslümanlarını zayıflatıp İslâmî direniş ve kardeşlik eğiliminden vazgeçirebilmek, böylece İsrail'e karşı Filistinli kardeşlerimizle oluşturduğumuz ortak direniş cephesini bölüp parçalamaktır!

Mustafa'yla İmam Musa Sadr, iç savaşı durdurabilmek için ellerinden gelen çabayı sarf ediyor, ama İsrail'in Lübnan'daki maşası ve yerli işbirlikçisi olan Falanjistler, Şia katliamını ısrarla sürdürüyordu. Cebel Amil Teknik Meslek Okulu, akidevî bir direniş siperine dönüşmüştü. Öğrenciler şehadete hazırlanan birer savaşçıydı şimdi.

Kimi zaman bazı çevrelerden gelen fısıltılara üzülmemek de elde değildi:

— Bu partiler ve gruplarla uzlaşmalı aslında... Sen bu işlere fazla karışmasan iyi olur. Bir süre uzak dur, kendini düşün...

Bunları duymak Mustafa'yı çok üzüyordu. Bir arkadaşına yazdığı mektupta şöyle yakınacaktı:

"Ben her şeyi bir kenara bırakarak buraya geldim. İnandığım insanî değerler ve İslâmî hükümlerin çiğnenmemesi için her şeye sırt çevirip bu şartlarda yaşamayı kabullendim. Keyfime düşkün olsam Amerika'da kalırdım, orada hiçbir problemim yoktu ki! İnandığım değer ve asaleti pazarlık konusu yapacak olsaydım İran'da çok iyi bir konumda olabilirdim. Buraya, sırf o değerleri pazarlık konusu etmemek ve onları yaşamak için geldim. Aksi cihette uzlaşmam mümkün değildir. Umarım Rabbim bu yolda beni daha azimli kılar..."

Evet, İslâm düşmanlarıyla uzlaşacak biri değildi o. Bu yüzden de her gün bir başka iftiraya maruz kalıyordu:

"...Amerika'yı bırakıp da kim gelir buralara? Olsa olsa casustur!"

Mustafa çok zor durumdaydı. Tahammülü güç şartlardı bunlar... Eşi de Lübnan'da yaşamak istemiyordu artık. Bu ülkede yaşamak adeta bir cehennemdi onun için... Sözlerinin hiçbir işe yaramayacağını Mustafa da biliyordu. Pervane ondan ayrılmak istiyordu!..

Dahası bunda haklıydı da! Bunca zorluğa tahammül etmesi beklenemezdi ondan. Çocuklar bazı imkânlar, biraz olsun refah ve rahat bir yaşam istiyordu ondan. Savaş ve kurşunlar arasında yaşamak hepsinin sinirlerini bozmuştu.

Eşi, çocuklarını da yanına alarak bir daha dönmek üzere Amerika'ya gitti.

Mustafa yapayalnızdı şimdi. Bütün vaktini okulda geçiriyordu. Öğrenciler babaları gibi seviyorlardı onu. Mustafa onlara daima moral veriyor, ümit aşılıyordu:

— Sabredin çocuklar! Yüce Allah'ın vaatlerine güvenin!
Bir gün okul saldırıya uğradı.

Camları kıran ilk kurşunlarla birlikte Mustafa silahına sarılmıştı.

O gün okulda sadece altı öğrenci vardı. Mustafa'yla bir öğretmen ve bir de okula ilk geldiği gün tanıştığı ilk kişi olan ve şimdi okulun koruma görevlisi sayılan Ebu Ali'yle birlikte toplam dokuz kişiydiler.

— Alçaklar! Okulda bugün kimsenin olmadığını öğrenmişler!

Okulda olup bitenleri dışarıya sızdıranlar, okulun savaşçı öğrencilerinin bugün dışarıda olduğunu öğrenmiş, bunu düşman güçlere bildirmişlerdi.

Mustafa hemen iki kişiyi Ebu Ali'nin yardımına gönderip, yanına aldığı bir öğrenciyle okulun çatısına çıktı. Avluda okulu kuşatmaya çalışan otomatik silahlı kişiler binayı kurşun yağmuruna tutmuşlardı. Silah sesleri kulakları tırmalıyordu.

— Bak hele! Okulu kuşatmak istiyorlar!

Yanındaki kısa boylu öğrenci Cabir'di. Elindeki silaha sınıksız sarılarak mevzi alması Mustafa'yı güldürmüştü. Cabir gözünü aşağıdakilerden ayırmadan diz çöküp:

— Bu tarafı ben kollarım! dedi. Buradan giremezler, emin olabilirsiniz!

Sonra kendisinden beklenmedik bir çeviklikle mekanizmayı çekip silahını ateşledi. Otomatik silahın sesi bütün bölgeyi sarsmıştı adeta.

Mustafa ona güveniyordu. Cabir sevinçle:

— Birkaçını vurdum doktor! dedi.

Mustafa havada sıkıldığı yumruğunu zafer işareti gibi sallayarak çatının diğer tarafına doğru sürünerek ilerledi:

— Kallesler! Saklandılar!

Okulun avlusu bir anda boşalmıştı. Ebu Ali'nin nöbet

verdiği küçük kulübeye baktı. Boştu. Etrafı bir anda ölüm sessizliği bürümüştü.

— Hey! Cabir! diye fısıldadı. O taraftan ne haber?

— Yerde yatan üç cenazeden başka, kimseler yok!

Ansızın bir patlama sesiyle ikisi de irkildi:

— El bombası bu!

Birden, okulun avlusuna doğru koşan birkaç kişiyi fark ederek hemen tetiğe bastı. Otomatik silahların sesi yine ortalığı inletmeye başlamıştı.

— Bu çakalların okula girmesine izin vermemeliyiz!

Mustafa bir çırpıda yer değiştirirken avluya birkaç el bombası daha atılmıştı.

— Ben aşağı iniyorum. Yüz yüze çarpışmamız daha iyi olacak! Sen buradan bizi kollarsın!

Cabir, arkasından yavaş sesle:

— Tamam! dedi ve ekledi: Bir daha görüşemezsek hakkınızı helal edin doktor!

Mustafa gözlerinin dolduğunu belli etmemeye çalışarak el salladı:

— Şimdilik eyvallah! Sen sıkı durmaya bak!

Avluda amansız bir çatışma vardı. Ebu Ali'nin ortalıkta görünmemesi Mustafa'yı tedirgin etmişti: "Nerede bu adam? Bir şey mi geldi başına yoksa?.."

Aşağıdaki çocukların da ondan haberi yoktu. Bir anda çatışma şiddetlendi. Ebu Ali'yi unutmuşlardı. Öğrencilerden ikisi, ters yönde, dışarıdaki saldırganların üzerine doğru aniden koşmaya başladılar. Bir yandan da durmadan ateş ediyorlardı.

— Hey! Fazla ileri gitmeyin sakın!

Onu duymamış gibiydiler.

Mustafa'yla öğretmen, onları korumak için avluda si-pere yatan saldırganları yaylın ateşine tutmuşlardı.

— Ne oldu bunlara yahu! Neden birdenbire dışarı fırladı bunlar! Delilik bu!

Mustafa sustu. Bu yiğit hareketin, dışarıdaki saldırganları ürküteceğini ve onları hızla gerilemek zorunda bırakacağını biliyordu.

— Aaa! Okulun avlusunu geçtiler bile!

Mustafa duvara yaslanıp bir an gözlerini yumdu. Olanları görmek istemiyordu. Hayatı boyunca böyle bir cesaret ve şehadet aşkına şahit olmamıştı hiç:

— Allah'ım! Sen onları koru!

Ateş hattında kalan saldırganlar ürkmüş, telaşla geri çekilmeye başlamışlardı.

Bir el bombasıyla birlikte, saldırganlara sıkılan kurşun seslerinin azaldığını hissetti.

— Talip! Talib'i vurdular!

Ok gibi fırlayarak, vurulan öğrenciye doğru koştu. El bombası bir bacağını koparmıştı... Diğer öğrenci inanılmaz bir cesaretle hala ateş ederek saldırganlara doğru koşuyordu. Mustafa hemen gömleğini çıkararak yaranın üzerinden sıkıca bağladı:

— Korkma koçum! Telaşlanacak bir şey yok! Sen kıpırdamamaya çalış, tamam mı!?

15 yaşlarındaki Talip, Mustafa'nın gözlerinden süzülen yaşlara bakarak zayıf bir sesle:

— Okula girmelerine izin vermemeliyiz! diye mırıldandı.

Mustafa şefkatle onun omzunu sıkarak okuldakilere dönüp bağırdı:

— Talip yaralı! Onu hemen içeriye taşıyın!

Sonra Talib'in alnına bir buse kondurdu:

— Merak etme sen! Bizim cesedimizi çiğnemedен okula giremezler!

Öğretmenle bir öğrenci Talip'i almaya gelirken Mustafa, hala Nasır'ın silahının sesinin geldiği tarafa doğru koşmaya başladı.

Saldırganlar iyice uzaklaşmıştı.

Avlunun kapısına vardığında olduğu yerde çakılıp kaldı.

Ebu Ali'nin cansız vücudu yerde yatıyordu!

Gayriihtiyarî bir hareketle diz çöküp yerdeki cesede sarıldı:

— Ebu Ali! Ebu Ali! Yiğit adam!

Ebu Ali şehit olmuştu.

Unuttuğu bir şeyi hatırlamışçasına birden doğrulup var gücüyle cesedi omuzlayarak okula doğru koşmaya başladı:

— Haydi çocuklar! Geri dönün! Hemen uzaklaşmalısınız buradan!

Öğrencilerden biri geriye baktığında hayretle bağırdı:

— Kimse yok hepsi kaçmış!

Mustafa sırtındaki cesetle okulun salonuna girmişti:

— Hepimiz burada kalalım! Şimdilik en emniyetli yer burası!

Mustafa sözlerini tamamlayamadan ortalığı inleyen roket sesleriyle yere kapandılar. Her taraf bir anda toza dumana bürünmüştü. Derken, hemen ardından okulun arka duvarından gelen patlama sesini duydular:

— RPG tanksavar roketi bu! Duvarı vurdular galiba!

60 kişilik saldırgan güruhun son saldırışydı bu.

Roket atışından sonra çekilmiş, oradan tamamen uzaklaşmışlardı.

Akşama doğru olayı arkadaşlarına anlatırken :

— Onlar 60, biz ise 9 kişiydik! diyorlardı. Allah için elele verince, Allah yardımını esirgemiyor işte!

Ah Mazlum Lübnan!..

Mustafa bütün varlığıyla Lübnan'ın yoksul Müslümanlarına adanmıştı kendisini. Sadece onlara yardım edebilmek için yaşıyordu artık.

O gece mehtabın gümüş ışıkları şehre vururken, anılarını yazdığı hatıra defterini çıkardı.

Herkes uyuyordu.

Mustafa acılarını sadece bu defterle paylaşmayı seviyordu:

Bu, Lübnan'da yaşadığım bir tecrübe oldu. Hayat çok şeyler öğretti bana. Tehlikelere atıldım. Zor ve sıkıntılı mücadelelere girdim. İnsanın şeref, iman ve iradesinin sınıandığı çok zor ve büyük tehlikelerden geçtim. Gerçekten zor, çok zor sınavlardı bunlar...

Dehşet verici çatışmalar, savaşlar yaşadım.

Dünya, gerçekten sınav ve savaş yeri! Bu sınavı verebilen, bu savaşı kazanabilenlerin sayısı gerçekten çok az! Rabbime şükürler olsun ki hiçbir sınavdan kaçmadım, hiçbir tehlikeye sırtımı çevirmedi!

— Siz uyumadınız mı hala doktor?

Yatakhane, pencerelerden vuran ay ışığı altında gümüş bir salonu andırıyordu. Sesin geldiği tarafa döndü,

yorgun gözlerini karanlığa alıştırmaya çalışarak:

— Evet evlat! dedi. Bir şey mi istiyorsun?

— Hayır! Sizin uyumadığınızı gördüm de!

Elindeki defteri kapatıp yavaşça Hüseyin'in yanına gitti. Onu kendi evladından daha çok sevdiğini söylese abartmış olmazdı. Son İsrail saldırılarında bütün ailesini kaybeden 14 yaşındaki Hüseyin, bir gözüyle bir bacağına da Güney Lübnan'da bırakmıştı.

Ailesinin sağ kurtulan tek ferdiydi. Çok iradeliydi. Mustafa'nın gözünde, küçük bir mühendis ve azimli bir mücahitti o:

— Sıkılma Hüseyin! Bir şey istiyorsan söyle! Hadi!

— Su... Su isteyecektim biraz doktor...

Mustafa'nın getirdiği bir maşrapa suyu kana kana içtikten sonra uzanıp yattı.

Mustafa defterini açarak kaldığı yerden devam etti:

...Yüce Rabbim sevgi ve aşk ateşinde yoğurdu beni. Yüreğime yepyeni kıstaslar, ölçüler yerleştirdi. Maddî, basit ve kişisel istekleri küçültüverdi gözlerimde...

...Her şeyden vazgeçip ölüme şevkle kucak açtım. Bu zor sınavlarda benim en önemli başarılarımın temeli de bu olmuştur sanırım... Aşk ve fedakârlık... Özveri... Allah'a karşı aşk ve O'ndan gayrisından vazgeçiş!..

İmam Humeynî

Çektiği dertlerle sıkıntılara rağmen hep ümitliydi o. Bütün sıkıntıların sonunda tatlı bir zafer olduğunu biliyordu çünkü.

Lübnan'da bulunduğu yıllarda birçok ülkeyi gezdi. Birkaç kez, sürgündeki İmam Humeyni'yle görüştü. Onunla daha fazla görüşebilmeyi ne kadar da isterdi:

...Keşke uzun yıllar boyunca çektiğim sıkıntıları bu yiğit âlime oturup anlatabilseydim doyasıya...

Doyasıya içimi dökebilseydim ona keşke!..

Ama Mustafa, hayatının büyük tercihinin değerini, şikâyetlerde bulunarak küçültmek istemiyordu.

Lübnan o yıllarda hala gruplar ve hizipler arası bir iç savaşın içindeydi.

Mustafa buradaki siyasi oyunlara alet olmamaya çalışıyordu.

İran'dan gelen haberler bayağı ümit vericiydi:

"...Bütün dünyanın gözü, hiçbir süper güce dayanmadan İran halkını zulümden kurtarmaya çalışan adama dikilmiş durumda!.."

İmam Humeyni'nin yiğit sesi coğrafi sınırları çoktan aşmış, Müslüman İran halkının inkılâpçı girişimleri Lübnan halkını da derinden etkiler olmuştü.

Buna şahit olmak Mustafa'yı sevindiriyordu.

Her gün yeni bir haber geliyor, Müslümanların yüreğine yeni ümitler aşılıyordu:

"...Bütün şehirlerde her gün büyük gösteriler, muazzam yürüyüşler yapılıyor. Şah afallamış durumda. Çaresiz! Ne yapacağını bilemiyor!"

Şimdi, İmam Humeyni'nin Paris'te olduğu haberi gelmişti. Mustafa onun kimseyle uzlaşmayacağını ve tuttuğu yoldan zerrece taviz vermeyeceğini çok iyi biliyordu:

"...O, Allah'tan başkasını tanımaz. Hiçbir şahıs, hiçbir grup veya örgüt mühim değildir onun için!"

Mustafa, İmam Humeyni'nin sade ve gösterişsiz yaşamıyla, fevkalade etkileyici konuşmasına hayrandı.

Şimdi, İmam Humeynî de Mustafa'yı tanıyordu artık... Onun her şeyiyle gerçek bir İslâm aşığı olduğunu biliyordu.

İmam Humeynî'ye bir mektup yazmaya karar verdi. Ondan daha bilinçli ve İslâm'a daha düşkün kimsenin bulunmadığına şüphesi kalmamıştı artık.

1978 yılı Eylül'üydü. Kalemimi alıp yazmaya başladı:

Bismillahirrahmanirrahim,

Şia Müslümanlarının en büyük müçtehidini olan saygıdeğer Humeynî Hazretlerine,

Allah'ın selâmı üzerinize olsun.

Dünya Şia Müslümanlarının en büyük dinî lideri ve müçtehidine, arada hiçbir vasıta ve aracı olmaksızın kalbimdeki duyguları aktarabildiğim için iftihar etmekteyim! Zatiâlinizin liderliğinde gerçekleştiren İran'daki kutsal inkılâp tekâmül merhalelerini kat ediyor ve Şah'la avenelerinin sergilediği vahşi bencillik, kan içicilik, vahşet ve zulüm, giderek son haddine varıyor. Bütün halkın kendisine düşman olduğunu bile bile bir zalimin böylesine inat ettiği tarihte pek az yaşanmıştır...

Mustafa yaşlı gözlerle yazıyor, rehberinin bu satırları okuyacağını düşünmek bile onu coşturuyordu:

...Yezid ortaya çıkmadıkça Hz. Hüseyin'in (a.s) değerinin de ortaya çıkmayacağına şüphe yoktur. Pehlevî düzenin zulüm, fesat ve canilikleri anlaşılmadığı sürece halkın fedakârlık, azim ve haklılığıyla; liderinin kudret, dirayet ve cesaretinin de anlaşılmayacağı bilinmektedir. Müslüman İran halkının zalim Pehlevî rejimini devirme yolundaki haktan yana kıyama, fevkalade cesur ve fedakâr özelliği nedeniyle bütün dünyayı hayretler içinde bırakmış, bu mücadelenin rehber ve liderinin azim, kararlı-

lık, ileri görüşlülük, iman, sabır ve fedakârlığı gözleri kamaştırmış, dost ve düşmanı saygıyla eğilmek zorunda bırakmıştır.

Mustafa, sevgili liderinin yanında oturmuş, onunla dertleşiyordu adeta... Kimi zaman bir cümleyi yazarken yüzünde bir tebessüm beliriyor, kimi zaman da gözleri dönüveriyordu farkında olmadan:

...Beni ayakta tutup güçlü kılan bu çetin günlerde en büyük ümit ve arzum, sizin gibi büyük bir âlimin liderliğinde İran diyarının inkilabi doruğu yakalamış olması ve İran'ın sömürü ve istibdadın uğursuz pençesinden kurtulup hürriyetine kavuşması, kara şah rejiminin ebediyen ortadan kalkmasıdır. İran tarihinin en büyük dönüm noktası budur. Bu zafer ve kurtuluşun gölgesinde, günümüzün bozuk düzenleri kolayca yıkılacak, hatta İsrail de kolayca tarihin çöplüğüne atılabilecektir!

Mektup uzamıştı. "Bu kadar yeter" diye düşündü. Ama söylemek istediği o kadar çok şey vardı ki. Hüzünle sevinç iç içeydi kalbinde. Gözünde biriken yaşları silerek son satırları yazdı:

...Yüce Rabbimden hepimizi hidayete kavuşturmasını ve O'nun yolunda pervane misali yanıp tutuşarak kurban olmamızı ve gerçek hayatın bu olduğunu anlamamızı nasip buyurmasını diliyorum. Yüce Rabbim bu zor ve buhranlı günlerde siz büyük müçtehit ve taklid merciini korusun; nice cefalar çekip felaketlere uğramış olan İran milletine kemal yolunda güç ve enerji bağışlayıp muzaffer kılsın inşaallah!

Sizi pek seven fakir: Mustafa Çemran.

İran halkının İslâm haykırışı günden güne güçlenip hızını artırıyordu. Mustafa için mücadele dünkü gibi değildi artık; her hareket apayrı bir anlam taşıyordu:

"Halk bu!... Çarşı pazardaki, sokaktaki insanlarımız bunlar... Bazı efendilerin 'bunların siyasi mücadele eğitimi alması gerekir!' dediği halk işte! Şimdi bu halk, bana örnek olmuş durumda! Doğru yol, onların gittiği yol!"

Mustafa'nın sözleri hala bazılarını öfkeliendiriyorduysa da o, sadece inandığı şeyleri dile getirmedeydi:

"... İran İnkılâbı dünyanın bütün hür insanlarına örnek olacaktır!"

Mustafa'nın önünde bir başka yolculuk görünüyordu şimdi. Çok sevdiği liderinin yanında olmalıydı artık. Bu, onu huzura boğuyordu.

1979 Şubat'ında İslâm İnkılâbının zafere ulaşmasıyla Mustafa'nın ezeli arzusu gerçekleşmiş oldu.

Ama şimdi çok daha zor günler bekliyordu onu.

ALLAH'IM! DUYGULARIMI TAŞLAŞTIR!

Bakışlarını gökyüzüne dikti. İran'da gökyüzünü hiçbir zaman bu kadar mavi ve güzel görmediğini hissetti.

"Uzun yıllar oldu görmeyeli... Yirmi yıldır vatan hasretiyle yanıp tutuşuyordum. Zulüm ve kötülüğün olmadığı bir vatan..."

Gözyaşlarını tutamadı. Her zamankinden çok daha fazla ağlıyordu şimdi. Çocukluk arkadaşı Cevad da onunla birlikte ağlamaya başlamıştı. Birlikte saatlerce gezip dolaştılar Tahran'da... Çocukluk ve gençlik yıllarının tozlu sayfalarını tekrar okuyor gibiydi. Yollar, sokaklar, Elborz Lisesi, Tahran Üniversitesi... Üniversitede öğrencilerin canhıraş feryatları kulaklarında çınlıyordu hala...

— Halkın iradesi kazandı sonunda!

Onun her tarafı rahatça seyredebilmesi için Cevad yavaş sürüyordu. Şehrin duvarları, uğruna halkın can vermiş olduğu sloganlarla doluydu:

"Humeyniy-i ezîzem, begû tâ hûn be-rîzem."

"Sen canımsın Humeynî! Emret, canımı vereyim!"

"Vây eger Humeynî, hokm-i cehâdem dehed."

"Humeynî cihad emri verirse, şah korksun bizden!"

Çoğu yerlerde halk adeta taahhüdünü ve inkılâba verdiği sözleri duvarlara yazmıştı:

İnkılâp fidanını kanımızla sulayıp koruruz biz!

Cevad'a Behişt-i Zehra'ya gitmesini rica etti.

İnkılâp şehitlerinin yattığı mezarlıktı burası.

Mustafa, gün batımına kadar Behişt-i Zehra'da kaldı. Onun hiçbir şey söylemeden uzaklara bakıp dalması Cevad'ın gözünden kaçmamıştı.

Eve dönünceye kadar bu hâli sürmüştü, daldığı düşüncelerden bir türlü sıyrılamamıştı.

— Yarın sabah gelip alırım seni!

— Yok, yok! Kendim gelirim. Biraz yürümek istiyorum...

İnkılâbın zafere kavuşmuş olması halkı sevince boğmuştu. Bunu görmek Mustafa'ya zevk veriyordu.

İnkılâp liderinin direktifiyle kurulan geçici hükümette "İnkılâp İşleri Muavini" unvanıyla görev almıştı.

Mustafa, bu yorgunluğun bile tatlı olduğunu hissediyordu.

Kürdistan Eyaleti'nden gelen bir haberle sarsıldı:

"İnkılâp düşmanları Kürdistan'da olay çıkarmış!"

Mustafa bu inkılâp için elinden geleni yapmaya hazırdı. Düşmanın ne kadar tehlikeli komplolar kurduğundan henüz habersiz olsa da, onların uzun vadeli plânlar yapacağını çok iyi biliyordu.

"İnkılâp düşmanları, halkımızın hala onların kölesi ve esiri olduğunu sanıyorlar!"

Kürt bölgesi kan ve ateş içinde yanıyordu. Geçici hükümet, bu bölücü terörü örgütleyen komplocu elebaşlarıyla görüşmek üzere bölgeye temsilci bir heyet göndermiş, ama bölücüler bu iyi niyetli yaklaşıma kan ve kurşunla karşılık vermişlerdi.

Mustafa, uzun yıllar mücadele tecrübesi nedeniyle "Savunma Bakanı" tayin edildi.

"Ben mücadeleden hiç kopmadım. Bu inkılâp için savaşmak benim için şeref ve gurur kaynağıdır!" diyordu.

Askerî elbiselerini tekrar giymişti. Bu kez, yıllardır özlemine çekip uğruna mücadele vermiş olduğu İslâm inkılâbını korumak için savaşıyordu.

İnkılâp düşmanları bazı şeyleri iyi hesaplamışlardı. İnkılâp liderinin büyük bir İslâm âlimi olduğunu, bu yüce dinin hükümlerine, Kur'an'ın emirlerine bağlı olarak hareket ettiğini; İslâm İnkılâbı'nda kan ve ölüme kolay kolay izin verilmediğini çok iyi biliyorlardı:

"Bunlar, inkılâbın duygusallığından yararlanmaya çalışıyorlar! İmam Humeynî, İslâm'ın onlar hakkındaki hükümünü uygulayacak olursa yandılar!"

İslâm İnkılâbı'nın düşmanları Kürt halkı arasında terör estiriyordu. Dindar Kürtlere baskı yapıyor, inkılâbı destekleyen ırkdaşlarını acımasızca öldürüyorlardı!

İran Kürdistan'ında İslâm İnkılâbı'nı desteklemenin cezası ölümdü!

Çoğu şehirlerde evler ateşe veriliyor, kadınlarla çocuklar yaygın ateşine tutuluyor, sivil halka bombalı tuzaklar kuruluyor, evler dükkânlar yağmalanıyor, bölgeden her gün daha acı haberler geliyordu. İran halkı ırk ayrımı nedir bilmezdi.

Kürtler de herkes gibi bu milletin sevilen, kopmaz bir parçasıydı. Dinine ve vatanına bağlı insanlardı. İran, asırlardır eyalet sistemiyle yönetildiği ve diğer eyaletler gibi Kürdistan eyaleti de İslâm inkılâbını canla başla savunduğu hâlde bölücüler "Bağımsız Kürdistan" ve "Halkların Özgürlüğü" gibi sloganların arkasına gizlenerek bu zayıf anında ülkeyi parçalamaya, halkı birbirine düşürmeye çalışıyordu.

"Mahabad, Bane ve Serdeşt askeri garnizonlarını ele geçirmişler! Bu şehirlerdeki bütün kolluk kuvvetlerinin silahlarını ellerinden almışlar! Bazı vatandaşlarımızı şehit etmişler!"

"Sakız, Oşneviye, Celdiyan ve Bukan'da Kur'ân kurslarına saldırıp hepsini ateşe vermişler!"

Güçlü hükümet, hala devletin soğukkanlılığını koruması gerektiğini düşünüyor, bu kanlı eylemlerle sabotajlara silahlı müdahalede bulunulmasına izin vermiyordu.

Mustafa, Merivan'a gitmeye karar verdi. İnkılâp düşmanını bölücü odaklar bu şehirde feci katliamlarda bulunuyordu:

— Yerli Pasdar kuvvetlerine mensup 25 kişinin başını kesmişler! Sırf, İslâm İnkılabı'na destek oldukları için!... Tek suçları Müslüman olmak!...

Mustafa bölgeye barış ve huzur mesajı götürmeye gidiyordu. Kara Kuvvetleri Komutanı Tuğgeneral Fellahî de onunla birlikteydi.

Çok tehlikeli bir girişimdi bu.

Onları taşıyan helikopter Merivan garnizonundaki askerî havaalanına indiğinde şehir tamamen bölücü inkılâp karşıtlarının eline geçmiş durumdaydı.

"Biz savaş tamtamları çalmayacağız. Birlik beraberlik içinde olunmasından yanayız!"

Şehrin ileri gelenleri Mustafa'nın samimiyetini fark etmiş, onun barış ve kardeşlik mesajına olumlu karşılık vermişlerdi.

Bu insanların çoğu iyi niyetli, saf ve dürüsttü.

İnkılâp düşmanlarının tahriklerine kapılmış, onların yalanlarına aldanmışlardı.

Herkes gibi Kürt ahali de mertlik, dürüstlük ve sadakatin anlamını çok iyi bilmedeydi.

Mustafa'nın samimi ve sıcacık sözleri onları rahatlatmıştı.

Onun sade ve gösterişsiz hali, yöredeki Kürt halkının pek hoşuna gitmişti. Savunma Bakanı, halkla birlikte yemek yiyor, onların sofrasına oturuyor, sevinçlerini ve kederlerini samimiyetle paylaşıyordu.

"Kimsenin sizi aldatmaya, size eziyet etmeye, çocuklarınızı ölüme göndermeye hakkı yok!" diyordu.

Savunma Bakanı'ndan bunları duymak, yöre halkının yüreğine su serpmiş, herkesin içini rahatlatmıştı.

Ama bu gidişat, İslâm inkılâbı düşmanlarının hiç de hoşuna gitmemiş, onların tedirginliğini artırmıştı.

Mustafa'nın yatıştırdığı halkın huzur ve umutla evlerine dönmesi komplocuların hoşuna gitmemişti.

Şehir yatışıyor, halk huzura kavuşuyordu.

Komplocular, halkın duygularını sömürerek yeni tahriklere başladılar. Masum görünmeye çalışarak güya halk adına sloganlar atıyorlardı.

Mustafa sayıları 35 kişiyi bulmayan bu küçük gruba dikkatle baktı. İnzibat karakolunun arka tarafında toplanmış, sürekli slogan atıyorlardı.

"Bunlar, bu masum halkın huzur içinde yaşamasını istemiyor" diye mırıldandı.

Acı bir gerçektir bu.

İnkılâp karşıtı bu grup slogan atmaya devam ediyor, ikide bir durup bir bildiri okuyordu. Şehrin ileri gelenlerinin Mustafa'yla uzlaşmasından rahatsız olmuşlardı.

Ne var ki, bu birkaç günde huzur ve asayiş gören halk, tekrar onların peşine takılmaya hiç niyetli değildi.

Mustafa yanındaki arkadaşlarına:

— Galiba başardık! dedi. Ama nedense bu işin burada bitmediği gibi bir his var içimde!

Haklıydı.

Merivan halkını artık kandıramayacağını anlayan inkılâp düşmanı ayrılıkçılar, güçlerini başka bir şehre kaydırmaya karar vermişti: Pave!

Pave halkı çoğunlukta, inkılâbı destekliyordu.

Bu şehir de, etnik yapısı nedeniyle bölücü odakların hedefi olmuştu şimdi.

Yıl: 1980

Kuru kale kasabası Ağustos'un son sıcaklarını yaşıyordu.

İnkılâp karşıtı bölücüler sürekli dillerine doladıkları şeyi burada da tekrarlıyorlardı:

— Bağımsız Kürdistan!

— Pave şehrindeki Devrim Muhafızları Ordusu dağıtılsın!

Şehir buhranlı günler yaşamaktaydı. Halk, bölücü marjinal grupların onlar adına attığı sloganların hiçbirine katılmıyordu.

Ama komplo odakları düğmeye basmıştı bir kere...

Ertesi gün, çevre aşiretlerinden biri, Pave halkıyla açıkça dalaşmaya başladı. Bu aşiretle Pave halkı arasında öteden beri süregelen bazı anlaşmazlıklar vardı.

Her iki taraf da Kürttü.

Ama Pave halkı, inkılâbı destekliyordu.

Güpegündüz, çarşı ortasında, bu aşiret mensuplarından bir genç, halkı itip kakarak öne çıktı. Öfkeli bakışlarla etrafını süzdükten sonra omuzuna astığı tüfeğini eline alıp:

— Burada neyin doğru, neyin yanlış olduğuna biz karar veririz! Tamam mı? diye bağırdı.

Bu açık tehdit ve hakareti Pave halkının kabullenmesi beklenemezdi. Zaten karşılarındaki gencin aşireti kan dökücülük ve kabadayılığundan dolayı halkın nefretini kazanmıştı.

Yaşlı bir Paveli bu belalı gence yaklaşarak

— Niçin huzurumuzu kaçırıyor, kardeşleri birbirine düşürmeye çalışıyorsun evlat? diye sordu şefkatle. Aklını başına devşirme zamanı gelmedi mi oğul?

Genç, bela arıyor, açıkça hır çıkarmak istiyordu. Silahını havaya doğrultup bir el ateş etti. Kalabalık biraz gerilemişti.

— Biz özgürlük ve tam bağımsızlık istiyoruz, tamam mı? diye bağırdı. İslâm'mış, Pasdarmış! Pöh! Bunlardan bize ne be?

Bu laflar, onun haince bir plân peşinde olduğunun belirtisiydi. Pave halkı öfkeyle bakıyordu genç provokatöre. Yaşlı adam onu sakinleştirmek için birkaç adım atırsa da, tekrar bir el daha ateş edip ağzından tükürükler saçarak güreledi:

— Bu rejimi savunmaya kalkışanın kellesini keseriz! Anlaşıldı mı?

Yanındaki silahlı adamlar da otomatik silahlarını doğrultup havaya ateş ettiler.

Çocuklar korkuyla annelerine sarıldılar.

Yaşlılar bir tatsızlık çıkmaması için dua ediyordu.

Dehşete kapılan halk, kaymakamlık binasının önünde toplanıp isteklerini dile getirdi:

— Pasdarlarla ordunun elele verip şehir ve kasabanın güvenliğini sağlamasını istiyoruz!

O gün tatil ilân edildi. Halk, inkılâbı desteklediğini gösteren büyük bir gösteri düzenleyerek inkılâp düşmanlarını lânetledi.

Bölücülerin tahrik ve komplolarına kapılan bazı silahlı aşiretler Pave şehrinin bütün yollarını tutarak şehri muhasara altına aldılar.

Şehir halkının vazgeçilmez beş isteği vardı. Bunlar, yürüyüş ve gösteri sonrası okunan bildiriyle basına yansıtıldı:

1- Sevgili liderimiz İmam Humeynî öncülüğünde şehadete kadar İslâm inkılâbını savunmak.

2- İslâm inkılâbı rehberinin, bölgede asayiş ve güvenliği sağlamak üzere İslâm ordusunu görevlendirmesi.

3- Pave şehrindeki Devrim Muhafızları Ordusu'na halkımız tam destek vermektedir ve onlara karşı girişilecek her komployu inkılâba karşı tertiplenmiş bir oyun telakki edecektir.

4- Şehirde ruhsatsız silah taşınmasına izin verilmemelidir.

5-Pave şehrinde seyyar İslâm inkılâbı mahkemeleri kurulmalı, inkılâp düşmanlarıyla yolları kesen eşkıya yandaşları derhal tutuklanıp yargılanmalıdır.

Halkın bu bildirisi, inkılâp düşmanı bölücülerini ürküt-müştü. Bu halka bir ders vermeli, canlarını iyice sıkmalıydı. Şehrin bütün yollarını tutmuşlardı, şehre girecek gıda malzemelerini kolayca yağmalayabilirlerdi. Çocuklarla yaşlılar açlığa tahammül edemeyecek, böylece halk, bölücü grupların isteklerine boyun eğecekti.

Çok geçmeden şehir, bir haberle çalkalandı:

— Kirmanşehir'den Pave'ye gıda malzemesi getiren kamyonlar, bölücü terörist gruplar tarafından yağmalanmış!

Şehir kuşatma altındaydı. Aç bırakılmak istenen halk, öfkeye kapılıp bölücü teröristlerle çatışmaya girdi. Kanlı çatışmalar yaşandı. Sonuç önceden belliydi: Silahsız sivil halk yenilmişti!

Kameraya konuşan çocukların anlattığı sahneler tüyler ürperticiydi:

— Bölücü teröristler evimizi bastılar. Babam onlara karşı koyunca başını taşla ezerek öldürdüler!

Diğer şehirlerde de durum pek farklı değildi.

İslâm düşmanı bölücüler, devrimi destekleyen Kürt halkını yıldırıp onları bu destekten vazgeçirmek için inanılmaz cinayetler işliyor, evleri, ahırları ve dükkânları kundaklıyor, her tarafı bombalıyordu.

Bütün bu caniliklere rağmen Müslüman halk, inancına ve inkılâba sırt çevirmeye yanaşmamakta kararlıydı.

Savunmasız halka uygulanan bu alçakça katliamları durdurabilmek için Kirmanşah şehrinin alay komutanı Pave şehrine gitti.

Valiyle bir grup da bölücü eşkıyalarla müzakerede bulunmak için Pave'ye gittilerse de bozguncular çetesi müzakere talebini reddetti.

Daha sonra şehit düşecek olan Asker Visali, Pave'ye gönderilen ilk Devrim Muhafızları komutanıydı. Şehrin güvenliğinin sağlanmasına yardımcı olabilmek için 60 Pasdar, yani Devrim Muhafızıyla şehre gelmişti.

Bölücüler kuşatmayı kaldırmaya hiç niyetli değildi.

Şehirdeki Pasdarların sayısı ise çok azdı.

Bunu bilen bölücüler çetesi, kuşatma çemberini daraltmaya karar vererek güneşin batışıyla birlikte dört bir yandan şehre geniş çaplı bir saldırıya geçtiler.

En önemli hedefleri Devrim Muhafızlarının karargâhıydı.

Karargâh korkunç bir saldırıya uğramıştı, ama Pasdarlar inanılmaz bir güç ve cesaretle direniyorlardı hala. Telsizle merkezden yardım istenmişti, şehir düşmek üzereydi. Arkadaşlarının bir kısmı şehit düşmüş, bir kısmı da yaralanmıştı.

Komutan telsize sürekli aynı mesajı geçiyordu:

— Şehir düşmek üzere! Çok sayıda yaralımız var. Tedavi görmezlerse sabaha çıkamazlar!

Durum vahimdi.

Ama kimsenin bölücü çapulculara teslim olmaya da niyeti yoktu.

Çapulcuların silah gücü üstündü. Şehri havan toplarıyla roket yağmuruna tutarak halkı dehşete düşürmeye ve teslim almaya çalışıyorlardı. Hem sayıca çok kalabalıklardı, hem ağır silahlarla donanmışlardı. Bir avuç Devrim Muhafızıyla silahsız sivillerin bu vahşi çapulcuları durdurabilmesi imkânsızdı. Şehrin etrafındaki tepeler birer birer kaybediliyor, mevziler teker teker düşüyordu.

Merkezle telsiz bağlantısı kesilmişti.

Buna rağmen komutan telsizciye aynı mesajı tekrarlatıyordu:

— Yardım istiyoruz! Şehir düşmek üzere!

Merkez geç de olsa mesajı almıştı.

Bu defa da Pave halkına yardım ulaştırma görevi Mustafa'ya verilmişti. Direktifler netti:

— Mustafa Bey! Merivan'da olduğu gibi Pave'de de meseleyi barışçı yollarla halletmeye çalışın!

Askerî helikopter hazırды. Kara Kuvvetleri komutanı da Mustafa'yla birlikte Pave'ye gidecekti. Devrim Muhafızları gerekli cephaneyi helikoptere yükledikten sonra hareket ettiler:

— Komutanım! Kürdistan gailisi kısa vadede ve kolay çözülebilecek bir şey değil! Bu işin ucunda yabancı güçler var.

Komutan başını sallamakla yetindi. Bu, sanıldığından da karmaşık bir meseleydi.

Helikopter Pave semalarına vardığında saat 17'yi gösteriyordu. Mustafa aşağıdaki durumu izlerken dağların tepelerin sessizliği dikkatini çekti:

— Şehirde dehşetengiz haberler geliyordu, ama... Bu ne sessizlik?!

Tedirgin olmuştu. Yılların tecrübesiyle bunun fırtına öncesi sessizlik olduğunu seziyordu.

Helikopter ansızın sarsılmış, pilot haykırmıştı:

— Aşağıdan ateş alıyoruz efendim! Bizi vurmaya çalışıyorlar!

Mustafa pilota eğilerek aşağıdaki bir noktayı gösterdi:

— Pist orada, bak! Jandarma karargâhının yakınında!

Helikopter her taraftan kurşun yağmuruna tutulmuştu. Roketlerden kurtulmaları mucize eseri idi. Pilot hızla inişe geçti. Mustafa eliyle sakin olmasını işaret ediyordu. Helikopter piste oturur oturmaz hızla dışarı fırladılar. Üzerlerine yağmur gibi kurşun yağıyordu. Sürünerek harabe bir duvara sığındılar. Helikopter kurşun yağmuru altında aceleyle kalkıp havalandı. Pilot hızla uzaklaşmayı başarmıştı.

Mustafa gülümseyerek karargâha baktı:

— Sağlam bir bina! Ama güvenliği yok!

Jandarma karargâhı yüksek bir dağın eteğindeydi. Girişinde kale burçlarını andıran iki kule siper vardı. Mustafa acı bir sesle:

— Çeteciler dağın yüksek noktalarında mevzilenerek

burada kıpırdayan herkesi kolaylıkla vurabilirler!

Bu karargâhta direnenlerin gerçekten canlarından geçmiş fedakâr insanlar olduğundan kimsenin kuşkusu kalmamıştı. Karargâh komutanı onları görünce gözlerine inanmamıştı:

— Buraya birilerinin geleceğini hiç sanmazdım doğrusu! Bizi tamamen gözden çıkardılar sandım!

Karargâhtaki görevliler çok yorgun ve bitkin görünüyorlardı. Yerel elbiseler giyen birkaç kişi de vardı aralarında. Komutan yaşlı gözlerle:

— Burası tam bir can pazarı oldu! dedi. Katliama uğradık! Bütün ahaliyi öldürüyorlar!

Mustafa sakindi. Hayatı boyunca hep böyle olmuştu o. Zorluklar arttıkça onun sükûneti de artardı. Onlar karşısındaki bu adamı herhangi bir görevli sanıyorlardı; ama Mustafa feleğin çemberinden geçmiş, ateşte pişmiş, vurula vurula çelikleşmiş bir azim ve iradeye sahipti. Korku nedir bilmezdi. Defalarca ölümün kucağına atılmış, gülerek Azrail'e koşmuştu. Zulüm ve kötülük deviyile boğuşmaktan yılmamış, Allah'tan başkasına eğilmemişti. Şehadet aşkıyla tutuşuyordu. Ölümden zerrece korkusu yoktu.

Onunsürekligülümseyenaydınlık yüzü, karargâhtakileri rahatlatmış, hepsine huzur vermişti. Böyle bir huzura ihtiyaçları vardı gerçekten. Mustafa sevgiyle sarıldı onlara:

— Endişelenecek bir şey yok. Size yardımcı olmaya geldik!

Bir süre karargâhta dinlenip komutandan bilgi aldıktan sonra şehirdeki ahaliyle Devrim Muhafızlarının durumunu yakından görmek üzere şehre girmeye karar verdiler.

Çok zor ve tehlikeli bir girişimdi bu.

Şehre doğru yola koyulduklarında tabiat Mustafa'yı büyülemişti. Kır çiçekleriyle dolu patika yol yemyeşildi. Bir tarafta uzun servilerle kavaklar, diğer tarafta dağın eteğine serpilmiş yeşilin bütün tonlarıyla alabildiğine uzayıp giden patika yol ve kenardaki pek derin olmayan dere...

"Bu inanılmaz güzelliğin kıymetini neden bilmiyor bunlar?" diye düşündü: "Yazık! Aşkı tanımıyor, Allah'a kulluğu yadırgıyor bazıları... Niçin yaşadığını bile bilmeden kolayca katlediyor kendi kardeşlerini... Yazık!"

Karargâh memurlarıyla komutan onun irfanî sözleri, şevki, cesareti ve sevecen kişiliğini pek sevmişlerdi. Şimdi onlar da huzurluydu işte. Yüzlerindeki ölüm korkusu, Allah'ın rahmetini fark etme basiretine bırakmıştı yerini. Artık dört bir taraftan üzerlerine yağın kurşunlar dehşete düşürmüyordu onları.

— Ne kadar yolumuz var daha?

— Az kaldı... Ama şehrin ilk meydanından Devrim Muhafızları'nın olduğu yere kadar ateş altında. Çok hızlı hareket etmeliyiz!

Dağın eteğindeki patika yol bitmiş, şehre girmişlerdi. Şehir ölü gibiydi. Duvarlara ölüm, perişanlık ve dehşet sinmişti adeta.

— İşte orası! Teker teker, hızla koşacağız!

Bölücü çetecilerin yoğun ateşi altında "Devrim Muhafızları'nın Evi"ne vardılar.

Yerli halk buraya bu adı vermişti.

Mustafa gördüğü manzara karşısında titredi.

— Aman Allah'ım! Bu ne hal?

Devrim Muhafızları'nın karargâhı çok kalabalıktı.

Şehirdeki kadınlar, çocuklar ve yaşlılar buraya sığınmış, yaralıları buraya getirmişlerdi. İnilti ve feryatlar dayanılır gibi değildi. Yerel giysiler içindeki birkaç silahlı Kürt onları korumaya çalışıyordu. Yaralıların çoğu son nefesini vermek üzereydi.

Mustafa kalabalığı yarararak ilerledi. Beyaz önlüğü kanlar içinde kalmış bir hemşire inilti içinde yerde yatıyordu:

— Ne oldu buna?

Kalabalık, acı ve endişeyle süzüyordu onu:

— Dün gece böğrüne bir kurşun isabet etti. 16 saattir kan kaybediyor. Yardım edebilecek kimse yok! Hiç kimse! Ne doktor, ne hasta bakıcı, ne ilaç! Kadıncağız böyle kalmaz, ölür birazdan! Yandaki sağlık ocağı binasına götüreceğiz. Orada can verir... Burada, bunların gözleri önünde ölmesi, moralleri daha da bozacaktır!

Hemşireyi güçlükle yan taraftaki sağlık ocağına taşıdılar.

Mustafa avluya çıktı. Burada da yaralı Devrim Muhafızları vardı.

Onu gören biri doğrulmak istedi. Tanımişti. Yanına oturup boynuna sarıldı. Merivan'da birlikte çalışmışlardı:

— Dayan Ali'm! Dayan! Takviye kuvvetleri gelir elbet!

Ali öfkeliydi:

— Ne zaman gelir yani? Hükümet ne yapıyor Allah aşkına? Pave'yi neden bu katiller ordusuna bıraktılar? Niçin bize yardım eden yok? Bizi gözden çıkardı mı o efendiler?! Biz bu inkılap için can vermiyor muyuz burada?!

Ali bağırarak konuşuyordu. Yaraları kanıyordu hala... Çok acı çektiği belliydi. Mustafa ne diyebilirdi ona? Söyle-

yebileceği hiçbir şey yoktu ki... Eğilip şefkatle sarıldı Ali'ye. Ağlıyordu. Bağına basıp alnından, yaralı yüzünden öptü. Bir süre öylece kaldı ikisi de. Ali sakinleşmişti.

— Ben buradayım işte Ali! Bunu da birlikte atlatacağız, merak etme! Neler gördük biz! Allah kerimdir elbet!

Diğer yaralılarla da teker teker ilgilendi. İkinci katın merdivenleri düşman ateşi altındaydı. Mustafa çevik hareketlerle bir çırpıda merdivenleri geçip ikinci kata çıktı. Asker Visali, sağ kalan Devrim Muhafızları'yla konuşuyordu. Mustafa'yı görünce sözü ona bıraktı.

— Arkadaşlar! Kara Kuvvetleri komutanı benimle geldi. Yarın Kirmanşah'a gidip gerekli teçhizat ve malzemeleri getirecek. Sizden 2-3 gün daha dışinizi sıkmanızı istiyorum! Ben de sizinle birlikte olacağım!

Asker Visali gülümsedi. Mustafa onun gözlerindeki korkusuzluğa gıptayla baktı. Onun çok cesur ve yaman bir savaşçı olduğunu biliyordu. Asker, inançlı ve güçlüydü.

— Asker! Savaşabilecek durumda olan kaç Devrim Muhafızı var?

Asker başını öne eğdi. Gözleri dolmuştu. Korkusuz komutan ağlıyordu. Sesi titremeden, tane tane konuştu:

— Benimle birlikte buraya gelen 60 arkadaştan sadece 16'sı hayatta kaldı! Onların da 6'sı ağır yaralı... Benimle birlikte 11 kişiyiz açıkçası!

Bu sırada kapı açıldı. Yerel giysileri içinde uzun boylu, cesur bakışlı bir Kürt genci girdi içeriye. Omzunda silah, elinde su dolu bir teneke vardı. O, tenekeyi odanın bir köşesine bırakırken Asker sevinçle yerinden fırladı:

— Hoş geldin Pehlivan! Bravo valla!

Delikanlı mütevazı bir sesle:

— Kaynatmadan içmeyin! dedi. Ne olur ne olmaz.

— Eyvallah! Öyle yaparız! Sağ ol!

Delikanlı yine sade bir selâm işaretiyle odadan çıktı. Şehirde bir damla su bulunamıyordu.

Dereyse, düşmanın ateşi altındaydı ve su alabilmek için ölümü göze almak gerekiyordu.

Asker, yanındaki muhafıza dönerek:

— Suyu iyice kaynattıktan sonra önce yaralılara, sonra sivillere dağıtın! dedi.

Mustafa'nın gözleri doldu. Hepsi alabildiğine bitkin, yorgun ve mahzundu.

Hepsinin kalbi kırılmış, unutuldukları hissine kapılmışlardı. Ölüm en kötü şartlarda yakalamıştı onları.

Mustafa'nın yaşlı gözlerini gören Asker boğuk bir sesle:

— Şehre su pompalayan motoru bombalamış alçaklar! dedi. Hem açlık, hem susuzlukla pençeleşiyoruz burada!

Kurşun yağmurları arasında süren toplantıya her dakika bir şehadet haberi ulaşıyor, Fatiha okuduktan sonra toplantıya kaldıkları yerden devam ediyorlardı.

Bu sırada kadın çığlıkları ve toplu ağlama sesleri duyunca asker bir an durakladı:

— Yandaki sağlık binasından geliyor... O zavallı yaralı hemşire... Can verdi galiba...

Sessizce bir Fatiha daha okudular.

Bütün şehre ölüm sinmiş gibiydi. İnsanlar uyurgezerler gibi yürüyorlardı.

— Jandarmanın karargâhına gidip Kirmanşah'la telsiz bağlantısı kuralıyız!

Hava kararır kararmaz yola çıktılar. Dar patika, siyah bir yılanı andırıyordu. Ürkütücü bir sessizlik vardı. Rüzgârın kıpırdattığı yaprak seslerine bile dikkat kesil-

mişlerdi. Her an bir saldırıyla karşılaşabilirlerdi. Mustafa dik adımlarla onları izliyordu.

— Geldik!

O gece Kirmanşah'tan başka Pave şehrinin ileri gelenleriyle de telsiz bağlantısı kurdu. Bu vahşetin barış yoluyla çözülebileceğinden ümitliydi hala. Bu korkunç katliam bir an önce durdurulmalıydı.

Ama konuştuklarının hiçbirinden doğru dürüst bir cevap alamamıştı.

Şafak çökünceye kadar, karargâh ateş altındaydı. Hatta bölücü çeteler birkaç kere karargâhı ele geçirmeye çalıştılsa da başaramadılar. Gece baskınları başarıyla püskürtüldü.

Sabah olmuştu.

Mustafa, helikopterin nereye oturabileceğini düşünüyordu.

— Pist tam ateş hattında! Başka bir yol bulmalıyız!

Her yer tehlikeliydi, her yer ateş altındaydı.

Sonunda, sağlık ocağının yanındaki tepeyi seçti.

Küçük ve taşlık bir alandı.

Yanına birkaç kişi alıp tepeye gitti, hemen kolları sıvayıp tepeyi taşlardan temizlemeye başladılar.

— Kireç lazım!

Gelen kireçle, temizlenen yere kocaman bir "Hz." işareti yaptılar.

Pilotun kolayca fark edebilmesi için de sağlık binasının üzerine büyük bir beyaz bez astılar.

Her şey tamamdı.

Şimdi herkes nefesini tutmuş, helikopteri bekliyordu.

Saatler geçti.

Ancak öğleden sonra 14'e doğru helikopterin sesi duyuldu.

— Geliyor! Neden bu kadar gecikti acaba?

Aşağıdaki çapulcu ordusu, helikopteri kurşun yağmuru tutmuş, ama pilot başarıyla inmişti.

— Neler getirdiniz?

— Su, ekmek ve hurma!

Kurşun yağmuru altında, erzakı alelacele içeriye taşıdılar.

— Çabuk olun! Yaralıları helikoptere taşıyın şimdi! Çabuk olun!

Her şey çok süratli yapılmalıydı. Helikopter her an vurulabilirdi.

Birden...

Helikoptere doğru yaklaşan bir uğultuyla irkildiler.

Kuşatmanın kırılmasından ümidini kesen halk, can havliyle helikoptere doğru koşuyordu.

Helikopter bir an önce havalanmalıydı artık.

Son yaralıyı da helikoptere koyduklarında, yanındaki adamın acıyla yere yığıldığını gördü.

Vurulmuştu.

Güçlkle onu da helikoptere bindirip işaret verdiler.

Helikopter tam havalanırken ümitsiz kalabalık yetişmişti.

Bir an önce bu ölüm vadisinden kurtulmak isteyen zavallı halk öfkeyle bağıırıyordu. Mustafa onları durdurmak zorundaydı.

— Sadece yaralıları binebilir! Size yer yok arkadaşlar! Lütfen geriye dönün ve sakin olun. Merak etmeyin! Hem yardım, hem erzak gelecek! Söz veriyorum size!

Helikopter birkaç yalpadan sonra güçlkle kalkabilmişti.

Mustafa yoğun toz bulutu içinde Kara Kuvvetleri komutanına sıkı sıkıya tembihlemişti:

— Her saat başı, bir helikopter! Sakın ihmal etmeyin! Yaralılarla şehitleri götürür, gelirken de ilaç, gıda, cephaneye ve takviye getirirsiniz!

Helikopter ufukta kaybolduğunda Asker'e döndü:

— Burası tehlikeli! Daha güvenli iniş için ne yapabiliriz?

— Buradan başka yer yok ki! Tek yapabileceğimiz şey, helikopter inerken onlarla çatışmaya girip dikkatlerini başka tarafa çekmek!

Asker, tecrübeli bir askerdi.

Helikopter ancak iki saat sonra dönmüş, ama takviye birliği gelmemişti! Sadece cephaneye, yiyecek ve ilaç gönderilmişti!

— Takviye göndermediler mi?

Pilot mahcubiyetle başını eğip sustu.

Yoğun ateş altında sandıkları içeriye boşalttılar.

Asker toz toprak içinde kalan saçlarını temizlemeye çalışarak:

— Belli ki şehrin düştüğünü sanıyorlar... Yoksa takviye gönderirlerdi.

— Yani?

— Yani bizi gözden çıkardılar! Allah'tan başka ümidimiz kalmadı!

Mustafa bu ağır cümlelerin altında ezildiğini hissetti. Kendisi de giderek bu fikre kapılıyordu. Aceleyle yaralıları, kadınları ve çocukları helikoptere taşıyan gençlere baktı. Yanlarından vızıldayıp geçen kurşunlara hedef ol-

mamak için iki büklüm eğilerek yürüyordu hepsi.

— General Fellahî'ye bir not daha yazayım!

Hemen cebinden çıkardığı küçük not defterine birkaç satır yazıp kâğıdı pilota verdi:

— Çok önemli!

— Baş üstüne efendim!

Asker gülümseyerek başını sallayıp Mustafa'ya baktı:

— Umarım umursayan biri çıkar!

Mustafa uzaklara bakıp sustu.

Asker silahını sıkıca kavrayıp çetecilerle çatışmaya giren adamlarının olduğu yöne doğru hızla koştu.

Helikopterin dört bir yanı, yere saplanan kurşunlarla, adeta çapalanıp tarhlanmış ekini andırıyordu.

Pilot bir an önce oradan uzaklaşmak için havalandı.

Mustafa'yla yanındakiler, orada durmuş, helikopterin kalkmasını bekliyorlardı.

Çelik pervaneler ortalığı toza toprağa boğmuştu.

Birden korkunç bir sesle irkildiler.

Helikopterin pervanesi kayalara çarpmıştı.

Henüz birkaç metre yükselmiş olan helikopter, koca bir demir yığını gibi korkunç bir sesle yere düştü. Lastik bir top gibi tekrar kalktı. Tekrar düştü.

Helikopter dengesini kaybetmiş, yan tarafa eğilmişti.

Ne olduysa o sırada oldu.

Olup bitenleri şaşkınlıkla izleyenler çelik pervanenin kollarında ekin gibi biçildiler!

Kendisini yere atan Mustafa'yla bir arkadaşı mucize eseri kurtulmuştu.

Başlar, yarım gövdeler, kollar! Ortalık bir anda kan gölüne dönmüştü!

— Aman Allah'ım! Ya Hüseyin!

Kırılan çelik pervanenin çıkardığı korkunç sesler Mustafa'nın feryadını bastırdı.

Helikopter top gibi sıçrayarak sağa sola savruluyor, açılan kapısından kimi zaman bir ceset, kimi zaman çocuklarla kadınlar çılgınlık içinde yerlere yuvarlanıyordu.

Büyük demir yığını kontrolden çıkmış bir ejderha gibiydi.

Birden, sağlık binasının duvarıyla bir kaya arasına sıkıştıverdi.

Pilot kabini ve pervaneler kanlar içindeydi.

Her iki pilot da şehit olmuştu. Emniyet kemerine takılı olduğundan cesetler et yığını gibi sallanıp duruyordu.

Yerlere serilen kanlı cesetlerle, helikopterden savrulan yaralılara baktı.

Ortalık tam bir mahşer gününe, hatta mezbahaneye dönüşmüştü.

Hemşirenin cesedi biraz ileride yerlere serilmişti.

Yarahlardan kimi bu elim kazada canını yitirmiş, kimi paramparça olmuştu.

Mustafa bitkin bir şekilde yere yığıldı:

"Şimdi ölüm gelse de bizi de alsın! Bunu gördükten sonra yaşamamanın ne anlamı var?!"

Kimi, başını taşlara vura vura var gücüyle haykırıyordu:

— Bizi de al Allah'ım! Al canımızı da kurtar bizi!

Mustafa tüylerinin ürperdiğini hissetti.

Birden topladı kendisini.

Kalkıp oturdu.

"Kendimi bırakmamalıyım! Ben bir görev yüklendim.

Allah'ım! Benim duygularımı taşıdır! Tevekkül inancımı güçlendir!

Yavaşça ayağa kalktı. Gözlerine inanamadı. Helikopter, tam da mühimmatla patlayıcı sandıkların yanında durmuştu.

"Bunlar patlayacak olsa, bütün şehir havaya uçardı!"

Bunu düşünmek bile tüylerini ürpertti.

— Ağlamayı bırakın arkadaşlar! Hepimiz büyük bir tehlike altındayız!

Bu sırada helikopterin motoru da durmuştu.

— Şükürler olsun Allah'ım!

Hemen koşup patlayıcı dolu sandıkları tek başına taşıyarak oradan uzaklaştırdı.

— Çocuklar, koşun battaniye getirip cesetleri örtün!

Karınca gibi dört bir yana koşturuyorlardı. Herkes ağlıyor, gözyaşları içinde harıl harıl çalışıyordu. Herkes kendi derdini unutmuş, başkalarıyla ilgileniyordu. Düşman kurşunlarının acısını hissetmiyorlardı bile!

Mahşer yeriye burası artık!

— Hey! Bu pilotlar yaşıyor!

Pilotlar hala nefes alıyorlardı. İkisini de yavaşça indirip yere yatırdılar.

Yaraları çok ağırdı.

Birkaç kadın, pilotların yanına çöküp ıslak mendille ağızlarına su damlatmaya başladı.

Ellerinden gelen tek şey buydu.

Birkaç dakikayı geçmeden her ikisi de son nefesini verdi.

Kadınlar yüksek sesle ağlıyorlardı.

Hayatlarının en zor ve büyük bir ihtimalle de son günleriydi bunlar.

— Şehadete hazırlayalım kendimizi! Ama son nefesimize kadar çarpışacağız hepimiz!

Her gün başka bir acı olayla sarsılıyordu.

Bölgede durumu fotoğraflamak ve yardım sağlamak için gelen Fantom uçağının düşmesi, bölücü çetelerin şehir hastanesini basıp yaralıların başlarını gövdelerinden ayırması!.. Saymakla bitmeyecek facialar, katliamlar, ölümler, çaresizlikler...

İçinden hükümete kızıyor, bütün bu felaketlere kayıtsız kalınmasını kınıyordu.

Telsizin başından ayrılmayan çavuş sürekli şehirdeki inanılmaz dramı muhabere edip yardım istediği hâlde merkezden hiçbir haber yoktu.

Kimse tınmıyordu!

— Hakkınızı helal edin dostlar! Size bir yardımım dokunur diye buraya geldim, ama hiçbir şey yapamadım!

Kimse bu olup bitenlere akıl erdiremiyordu.

Başkentte neler oluyordu?!

Birilerinin ihanet içinde olduğu apaçık ortadaydı.

Kuşatma çemberi giderek daralıyordu.

Şehrin düşmesi an meselesiydi artık!

Bu acı ve soğuk atmosferi ancak bir kurtuluş meleğinin nefesi ısıtabilirdi.

Bir mucize demekti bu.

Sabahın erken saatlerinde bir sevinç çığlığıyla yerinden fırladı.

Beklenen mucize mi gerçekleşmişti yoksa?

Sesin geldiği tarafa baktı.

Devrim muhafızları ellerindeki radyoyu dikkatle dinliyor, neşeyle gülüyorlardı:

— Hey! Ne oldu! Ne var orada?

Ayağa kalktı.

Gençler yine sevinçle tekbirler getirerek havaya kurşun sıkıyorlardı.

— Delirdiniz mi yahu! Sıkmayın havaya! Cephaneyi harcıyorsunuz!

Yaralı ayağı üzerinde güçlkle duran bir devrim muhafızı kahkaha atarak:

— Müjde doktor! dedi. Düşüm çözüldü! İmam Humeynî duruma el koymuş! Başkomutanlığı bizzat kendi devralmış! Biraz önce orduya emir verdi. 24 saat içinde Pave kuşatması kırılacak, bölücü çeteler yok edilecek dedi!

— İnanamıyorum!

— Evet! Radyo söyledi! Gel, dinle!

Ellerini açıp şükretti.

Zulmet bitmiş, aydınlık gelmişti.

İmam Humeynî'nin bu tarihi direktifi, İran'ın kaderini bir kez daha değiştirmişti.

Radyo haberi tekrar tekrar yayınlıyor, heyecandan nefesleri kesilen Mustafa'yla arkadaşları resmi bildiriye dinliyorlardı:

"Sevgili dinleyiciler! Ülkedeki son gelişmeler nedeniyle İmam Humeynî, cumhurbaşkanının kullanmamakta ısrar ettiği başkomutanlık yetkisini bizzat devralarak duruma müdahale etti. Başkomutan sıfatıyla İmam'ın duyurduğu 26 Mordad 1358 (1980 sonbaharı) tarihli mesajın tam metni şöyle:

Bismillahirrahmanirrahim.

İran'ın dört bir yanından gelen ordu ve Devrim Muhafızları'yla sivil halktan yiğit insanlar, Pave'ye

gidip oradaki fitnenin kökünü kazımak için benim emrimi beklediklerini söylediler.

Öncelikle bu kardeşlerime, gösterdikleri duyarlılıktan dolayı teşekkür ediyor ve hükümeti, orduyu ve jandarma kuvvetlerini buradan uyarıyorum: Derhal harekete geçip 24 saat zarfında top, tank ve gerekli ağır silah ve teçhizatlarla donanmış kuvvetlerini Pave'ye doğru yola çıkarmazlarsa bundan hepsini sorumlu sayarım! Başkomutan sıfatıyla, Genelkurmay başkanı ve jandarma kuvvetleri komutanına tam teçhizatlı olarak emirlerindeki kuvvetlerle derhal olay mahalline gitmelerini emrediyorum. Ayrıca, ordu ve jandarmaya bağlı bütün garnizonlara da aynı emri veriyorum; ikinci bir emri beklemeden ve hiç vakit kaybetmeden bütün teçhizat ve kuvvetlerini alarak Pave'ye doğru hareket etsinler! Hükümete de, Devrim Muhafızları'nın yola çıkması için gerekli araç ve teçhizatı derhal onların hizmetine vermesini emrediyorum! İkinci bir emre kadar, bu vahşi katliamlardan bütün asker ve kolluk kuvvetlerini sorumlu tutacağımı ilân ediyor ve açıkça söylüyorum: Bu emre uymayanlara karşı inkilabî ve devrimci bir yaptırımda bulunacağım! Bölgeden sürekli bana ulaşan haberler, hükümetle ordunun hiçbir şey yapmadığını gösteriyor! 24 saat içinde gerekli müdahalelerde bulunulmaz ve olumlu girişimler yaşanmazsa ordu ve jandarma üst yetkililerinden bunun hesabını sorarım!

Vesselâm!"

Kurtuluş meleği gelmişti işte!

İmam Humeynî'nin bu direktifi radyodan yayınlanır yayınlanmaz ordudan önce halk ayaklanıp sel gibi Pave'ye sökün etti. Din ve vatan düşmanlarına aman verilemezdi.

Pave'yi kuşatma altına alan bölücü çeteler bunu duyduklarında dehşete kapılarak hemen geri çekildiler. O kadar gerilere gittiler ki, hiç var olmamışçasına tarihin karanlık koridorlarında kayboldular.

O gece, alabildiğine karanlıktı. Kimse görmemişti, ama Mustafa şehrin en yüksek tepesine çıkmış ellerini göğe kaldırmış, saatlerce dua edip gözyaşı dökmüştü.

KIZIL GÜL! BURADA NE İŞİN VAR SENİN

Ekber Çehregani, Doktor Mustafa Çemran'ın 1980'de askerî eğitim vererek yetiştirdiği ilk Devrim Muhafızlarından biriydi.

Mustafa, postasının bağıcıklarını bağlarken, gülerek:

— Bu postallar senin ayağından hiç çıkmayacak galiba! dedi.

Mustafa doğrulup yastığa yaslandı, gözü karşı duvardaki saate ilişkin gülümseyerek Ekber'e bakıp yerinden kalktı:

— Haydi bakalım! Öğleden sonra hareket edeceğimizi unutmamışsındır inşaallah!

— Eh! Ben de senin gibi bir askerim ne de olsa! Eh-vaz'a götüreceğim fazla bir şeyim yok!

Mustafa gülümsedi. Yola çıkmaya hazırdı. Birkaç gün önce oy çoğunluğuyla İslâmî Şûra Meclisi'ne seçilmişti. Irak ordusu Baasçı Saddam'ın emriyle İran'ın sınır şehirlerine saldırınca İmam Humeynî onunla Ayetullah Hameneî'yi "Yüksek Savunma Konseyi"nde kendisinin özel temsilcileri olarak Irak'ın yoğun saldırıları karşısında halk güçlerini teşkilatlandırıp ülke çapında direnişi sağlamakla görevlendirmişti.

— Benim bir randevum var, ama saat 5'e kadar havalanına yetişirim!

1981 sonbaharıydı.

Irak ordusunun İran topraklarına başlattığı saldırının üzerinden bir ay kadar geçiyordu. Iraklıların yoğun ve geniş çaplı saldırıları karşısında büyük sınır şehirleri düşmek üzereydi. Mustafa'yla Ayetullah Hameneî 60 özel savaşçıyla birlikte Ehvaz'a gitmekle görevlendirilmişti. Bu savaşçılar Kürdistan savaşına katılmış tecrübeli kimselerdi. Bu defa düşmanın ani saldırıları karşısında Mustafa'nın daha fazla fedakârlıklar göstermesi gerekcekti. O daima "Bu gibi durumlarda gerilla savaşı ve vurkaç taktiği, düşman ordusunu yıpratma ve ağır kayıplar verdirmede gayet etkilidir" diyordu.

C-130 tipi askerî uçak kalkışa hazırdı. Ekber son dakikada uçağa yetişebilmişti:

— Hayatımı bohçaya koyup düğümledim, bohçayı da nehre attım gitti!

Mustafa güldü. Ekber'i çok severdi. Onun cesaret ve fedakârlığına hayrandı daima:

— Nehrin suları senin bohçayı geri getirmeden atla uçağa da bir an önce yola çıkalım!

Ehvaz şehrine vardıklarında duydukları haberler hiç de iç açıcı değildi:

— Düşman, Ehvaz'ın 6 km yakınlarına kadar ilerlemiş!

Çok tehlikeli bir durumdu bu! Vakit kaybedemezlerdi:

— Derhal harekete geçmeliyiz! Bu gecedan itibaren düşmana rahat yok!

Ayetullah Hameneî'nin onayıyla özel savaşçılar hazırlandılar.

"Gerilla Savaşları Komitesi" o gece Mustafa tarafından kurulmuş oldu:

— Bu komitedeki bütün arkadaşlar, düşmanı vatanimizden kovuncaya kadar savaşacak ve bu uğurda seve seve şehit olacaktır!

Komitenin ortak kararı ve misakı şهادetti.

Düşmana karşı başlatılan ilk saldırıda bu karar tertemiz kanlarla imzalanmış oldu.

Özel savaşçıların her biri bir tabura bedel olduklarını ispatladı o gece... Düşmanın bölgedeki bütün tankları ve teçhizatı yok edildi.

Böylece savaş yepyeni bir merhaleye geçmiş oldu.

Halk bu kahramanlarla aynı safta savaşabilmek için kuyruğa girmiş, özel karargâhın önünde gönüllüler ordusu oluşmuştu!

Onlara katılan gönüllü savaşçı sayısı her gün artıyordu.

Ama düşmanın topu, tankı ve modern silahları bitmek bilmiyor, neredeyse bütün büyük devletler Saddam'a silah yetiştirmek için yarışlıyordu.

Çok zor ve eşitsiz bir savaşı bu.

Dünyada birçok ülkenin yaşadığı "kurtuluş savaşı"nı İran halkı yaşıyordu şimdi.

Orduları dağılmış, ambargoya uğratılmış, devlet hazinesi yağmalanmış İran İslâm Cumhuriyeti'nin karşısında sadece Saddam varmış gibi görünse de bütün doğu ve batı güçleri elele verip birleşmişti Saddam'ın yanında.

İran'ın tek suçu "İslâm Cumhuriyeti" kurmuş olmasıydı.

Bu nedenle, diğer Müslüman ülkelere ilham kaynağı olmadan derhal dize getirilmeli veya yok edilmeliydi.

Saddam'ın Baas orduları, İran'a saldırmadan öncesine kadar sadece doğu bloğunun silahlarına sahipken şimdi hem doğu, hem batı bloğunun bütün gelişmiş silahları sel gibi Irak'a akıyor; Amerikalı, Avrupalı ve Sovyetlerden gelen kalabalık askerî danışmanlar güruhunun yardım ve öncülüğünde İran'a karşı kullanılıyordu!

Arkasındaki bu büyük güce güvenen Saddam, kameraların karşısına geçip bütün uluslararası antlaşmaları çiğnediğini söylemekten çekinmeyecek, İran'la Şah döneminde imzalanmış olan bütün saldırmazlık antlaşmalarını tek taraflı olarak iptal ettiğini belirtip bu antlaşmaları gazetecilerin gözleri önünde yırtıp yere atacak ve hafta sonu tatilini Tahran'da geçireceğine söz verecekti!

Aynı ellerden yönetilen malum dünya medyası da "İran şimdi yıkıldı! Yarın yıkılacak!" diye manşet üstüne manşet atacaktı.

Savaşlara son noktayı silahın değil, iman ve azmin koyduğunu unutanlar, onca güç ve desteğe rağmen bir gün Saddam'ı fare deliklerinde saklamak zorunda kalacaklarını ve "İran" adını saygılı ifadelerle kullanmaya mecbur kalacaklarını akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı...

"Onların hesapları varsa, Allah'ın da bir hesabı vardır elbet! Ve sonunda mutlaka Allah'ın hesabı doğru çıkar ve kazanan daima O olur!"

Mustafa, dini ve vatanı için elinden geleni yapmaya kararlıydı. Haklı inanç ve doğru düşüncenin sonunda mutlaka galip geleceğinden kuşkusu yoktu.

"Ben dinî, insanî ve vatanî görevimi yerine getirmekle mükellefim! Gerisi Allah'ın bileceği iştir!" diyordu.

Bu, İmam Humeynî'nin İran halkına öğrettiği bir Kur'-ân düsturuydu.

Savaşın 2. ayıydı. Gönüllü savaşçılar ve halk, amansız bir kurtuluş mücadelesi vermekteydi. Tepeden tırnağa modern silahlarla donatılmış Irak ordusu, aldığı ilk yenilgiden sonra hemen toparlanarak bölgenin güney ve batı tarafından Susengerd Şehrini kuşatmıştı. Mustafa gönüllüleri topladı:

— Arkadaşlar! Bizim onlar gibi modern silahlarımız yok! Hatta yeterli cephanemiz bile yok! Ama iman dolu göğsümüz, inancımız ve şeref bilincimiz var!

Şehir kuşatma altındaydı. Düşman birlikleri hiç aralık vermeden ağır toplarla şehri vuruyordu.

— Bu şartlar altında klasik savaş bizim aleyhimizedir. Biz bu şartlarda, klasik bir savaşı kazanamayız. Yapmamız gereken şey, düşmanın klasik hesaplarını alt üst edecek gerilla savaşları ve yıpratma taktikleridir!

Kürdistan gailesinde ona yardımcı olan "Bahtiyariler" şimdi de Mustafa'yla birlikteydi.

Sayıları 90 kişi olan bu özel gönüllü birlik, savaşa hazırıldı:

— Arkadaşlar! Hedefimiz sadece tanklarla askerî araçları imha etmektir!

İkinci özel birlik Emin Hadevî'nin komutasındaydı. Bu birliğin şehre kuzeydoğudan girmesi plânlanmıştı.

Üçüncü birlik, Mustafa'nın komutasında yola çıktı.

Şehir üç gündür düşman muhasarasındaydı.

Düşman topları aralıksız şehri dövüyordu.

Ebu Humeyze'yle Susengerd arasındaydılar. Yolun yarısını kat etmişlerdi.

Uzaktan yoğun toz bulutunu fark eden Mustafa, hemen dürbününe sarıldı:

— Irak tankları konumlarını değiştirip yeni vaziyet alı-

yorlar! Ama bizim topçular hala suskun!... Neden acaba?!

Bir tehlikenin varlığını sezmişti. Hisleri onu yanıltmazdı. General Fellahî'ye hemen bir not yazıp topçu birliklerinin düşman tanklarını bir an önce ateş altına almasını ve piyade birliklerin de şehre doğru hızla yürümesini istedi. Notu özel ulağa verip hızla yoluna devam etti.

— Hey! Düşman tankları bize doğru geliyor, farkında mısınız?!

Murtazavî'nin gösterdiği tarafa baktı. Irak tankları Susengerd'in kuzeydoğusundan onlara doğru ilerliyordu!

— İyi! Biz de hepsini avlarız!

Birkaç RPG tanksavar roketçisini, tankların ilerlemesini durdurmakla görevlendirdi. Murtazavî yarım saatte 12 tankı imha etmişti, ama tanklar çok fazlaydı:

— Bu tanklar bizi çevirmek niyetinde. Ebu Humeyme'yle irtibatımızı kesmeyi plânladıkları belli!

Mustafa, bir başka RPG roketçisine, bir tankı 200 metreden hedef almasını söyledi. Roket mermisi önce yere çarpmış, sonra sekerek tankın paletlerine isabet etmişti. Tanktan çıkan birkaç asker can havliyle uzaklaştı.

— Bir tank daha bize doğru geliyor!

Bu defa 300 metreden ateş etti, ama yine tutturamadı.

Roket mermileri bitmişti!

Tank hızla üzerlerine doğru geliyordu!

Çok zor bir durumda kalmış, kapana kısılmışlardı! Hiçbir kurtuluş yolu gelmiyordu aklına.

Birden, genç savaşçılardan birkaçı, ani bir kararla tanka doğru hızla koşmaya başladılar.

Mustafa gözlerine inanamıyordu.

Bu ölüme koşmak demekti.

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Gençlerin tekbir sesleri owayı çınlatıyordu.

Tank, ani bir manevrayla geri dönüp aynı hızla uzaklaştı.

— Allahu Ekber!

Herkes sevinçle tekbir getiriyordu.

Düşman tarafından makasa alınmamak için Mustafa, grubu doğu tarafına doğru yöneltti. Birden, gençlerden birinin haykırışıyla oldukları yerde çakıldılar. Bir kilometre kadar ileride, 50'ye yakın tankla zırhlı araç, düzenli bir hareketle onlara doğru yaklaşıyordu!

Ekber acıyla haykırdı:

— Aman Allah'ım! Bizi esir alacaklar!

Mustafa soğukkanlılıkla tankların yanında ilerleyen piyadelere baktı, sonra hızla çevresine bir göz atıp:

— Her şey bitmedi daha! diye mırıldandı.

Ekber hayretle atıldı:

— Bir tek roket mermimiz yok! Bunca tankla zırhlıya karşı ne yapabiliriz ki?

Mustafa sakın bir sesle cevapladı:

— Küçük bir oyun oynayacağız! Biz onları oyalarken arkadaşlar kuşatmayı yarıp şehre ulaşacak!

Esedullah soluk soluğa Mustafa'nın yanına varmıştı:

— Sarıldık! Hepimizi öldürecekler!

— Henüz değil! Sakin ol!

Mustafa arkasındaki adamlarına dönüp yüksek sesle bağırdı:

— Biz üç kişi Susengerd'e doğru kaçacak onların dikkatini üzerimize çekeceğiz! Geriye kalan herkes Susengerd'e doğru hızla ilerleyecek!

— Ama siz!

— İtiraz yok! Bu bir emirdir!

Hepsinin gözü dolmuştu. Mustafa onları kurtarabilmek için açıkça kendisini feda edecekti.

Mustafa bakışlarını göğe çevirip "Ya Allah!" diye mırıldandı. Ekber'le Esedullah palaskalarına hızla birkaç el bombası yerleştirdikten sonra sakin bir sesle:

— Biz hazırız! dediler.

Üçü de hızla yan tarafa doğru koşmaya başladı. Tankların kendilerini göreceği şekilde, engebeli arazide bir kospup bir çöküyor, sonra yine kalkıp hızla koşuyorlardı.

Öndeki tanklar onları farketmişti. Bir anda tankların makineli tüfekleri onlara yöneldi. Kurşunlar çok yakınlarına isabet ediyordu:

— Ha gayret çocuklar! Bizi fark ettiler! Şimdi zikzak yaparak var gücünüzle koşun!

Plân işlemiştii.

Tanklar, bütün grubun o tarafa yöneldiğini sanarak yön değiştirmişlerdi.

Bir pınara vardıklarında üçü de soluk soluğa oturdu:

— Susengerd yolunun güneyine doğru gideceğiz, tamam mı?

— Tamam!

— Haydi, bakalım Bismillah!

Ok gibi yerlerinden fırlayıp engebeli arazide hızla koşmaya başladılar. Ekber bir ara:

— Hey! diye bağırdı! Yüz elli metre kadar arkamızdalar!

Makineli tüfek sesleri kulakları sağır ediyordu.

Tanklarla özel kuvvetler her dakika onlara daha fazla yaklaşıyordu.

Asfalt şoseye varınca Mustafa bir an durup hızla etrafına göz attı. Küçük de olsa, sinip gizlenebilecekleri bir yer arıyordu. Köprü altındaki yeri göstererek:

— Şuraya! Haydi! diye bağırdı. Siper alın!

Sığınabilecekleri başkaca hiçbir yer yoktu. Birkaç saniye daha gecikseler tankları karşılarında bulacakları kesindi.

Yarım metrelik mevziin arkasına yattıklarında yavaş bir sesle "Bir tank mermisi veya bir el bombasıyla burada işimizi bitirebilirler!" dedi, "Burada olduğumuzu fark edebilirlerse tabi... Ama başka seçeneğimiz de yok ki!.."

Ekber zorla yutkundu. Kelime-i şehadetini okudu. Tanklar, komandoların eşliğinde asfaltta ilerliyor, her tarafa rast gele ateş ediyorlardı.

Mustafa, Iraklı komandoları görür görmez yayılım ateşe başladı. Ekber haykırdı:

— Üç taraftan da kuşattılar bizi!

Her üçü de durmadan ateş ediyordu. Kurşun seslerinden başka hiçbir ses duyulmuyordu artık. Kuşatma çemberi giderek daralıyordu. Bu arazide sadece bir tek kaçış yolları vardı. Mustafa bunu fark edince hiç tereddüt etmeden ateşe devam ederek süratle yerini değiştirdi. Iraklıların da siper alabilecekleri bir yer yoktu, bu nedenle komandolar biraz gerileyip tankların arkasına sığınmak zorunda kalmıştı. Bu sırada Mustafa bir tankın kendilerine çok yaklaştığını fark etti. Tankın namlusu hemen karşısındaydı. Onu nişan alıyordu. Hiç düşünmeden ok gibi fırlayıp birkaç metre öteye atladı. Bu sırada tank mermisi korkunç bir sesle tam da oraya isabet etmiş, ortalığı toz toprak kaplamıştı.

Sol ayağında bir yanma hissetti. Elini attı, kanıyordu.

Yaralanmıştı.

Karşısında dört tankla komandalara doğru ateş etti.

Komandolar ve onları siper olan tanklar, caddenin öbür tarafına doğru çekildi.

Mustafa vurulmamak için sürekli hızla yer değiştiriyordu.

Bu hengâmeden kurtulması imkânsızdı.

Son kurşununa kadar çarpışmaya karar verdi, teslim olmayacaktı.

Tank paletlerinin asfalt üzerinde çıkardıkları sesler kulaklarını tırmalıyordu. Sağ elden birkaç el ateş edildiğini fark etti. Karşılık verdi. Bu sırada solundan vızıldayarak geçen kurşunlara döndü. Birkaç komando iyice yaklaşmıştı, yaylım ateşe başladı. Bu sırada bacağını parçalayıp geçen bir kurşunun acısıyla iki büklüm oldu. Haki pantolonu, bir anda siyah renge dönüşmüştü sanki. Bütün gücünü toplayarak biraz ilerdeki toprak yığınının arkasına atladı. Hiç durmadan dört bir tarafa ateş ediyordu. Silahının namlusu iyice ısınmıştı. Kâh yerde yuvarlanıyor, kâh sığıyor, kâh yere yatıyor, ama sürekli ateş ediyordu. Aniden karşısına dikilen birkaç kişiye ateş etti, yere serilmişlerdi.

Kıpırdayacak gücü kalmamıştı artık. Ağzı kupkuru olmuş, fena halde susamıştı. Tanklarla komandolar da ateşi kesmişti şimdi. Onun öldüğünü veya yaralandığını düşünmüş olmalıydılar. Bu sırada asfalt şoseden gelen motor sesleriyle hafifçe eğilip yola baktı. Uçaksavar topları ve mühimmat taşıyan kamyonlarla zırlı araçları görür görmez yere yattı. Kamyonlardan biri komando taşıyordu. Ani bir kararla dönüp silahındaki bütün mermileri ona boşalttı. Komandolar hemen yere atlayıp etrafa kaçıştılar. Kimin vurulup vurulmadığı belli değildi.

Bir an ses seda kesildi.

Etrafta çıt yoktu.

Mustafa'nın da takati kesilmişti. Olduğu yerde yığılıp kaldı.

"Düşmanın buradan uzaklaştığından emin olmalıyım" diye düşündü. Onlar gittikten sonra kalkıp yoluna devam edebilirdi.

Etrafa korkunç bir sessizlik hâkimdi.

Bir saat kadar öylece bekledikten sonra ses çıkarmamaya çalışarak, Ekber'le Esedullah'ın olduğu yere doğru sürünerek yaklaştı. Fısıltıyla seslendi:

— Ekber! Ekber!

— ...!

— Esedullah!

— Ben buradayım doktor! Yavaş!

Esedullah'ın sesiydi bu!

Bir an onların sesini duyamayacağını düşünmüş, bütün kalbini hüznün kaplamıştı. Esedullah'ın yaşadığını anlayınca sevinçten uçacak gibi oldu:

— Ekber nerede? diyerek onu bağrına bastı.

Esedullah Ekber'i en son gördüğü yere doğru koştu.

Geri döndüğünde ağlıyordu.

— Ekber? Ne oldu ona?

— Ekber şehid olmuş doktor!

Tekrar birbirlerine sarıldılar.

Mustafa hemen kendisini toparlayarak etrafına göz gezdirirken Esedullah onun kanayan bacağına gördü:

— Sen de mi yaralanmışsın doktor? Dur bağlayalım şunu:

Boynundaki çefiyeyle Mustafa'nın yarasını sıkı sıkıya bağladı.

Mustafa acıdan bağırmmamak için dişlerini sıkmıştı.

Bu sırada biraz uzakta sallanan anteni gördü:

— Şu, bizimkilerin vurduğu tank değil mi? Anteni hala sallanıyor...

— Evet... O...

— Köprünün altındaki beton tünelden git... Bak bakalım içinde kimse var mı? Dikkatli ol!

Esedullah bir çırpıda köprünün altına inmişti. Çok geçmeden geri döndü:

— Haklısın doktor, tank boş! Ama paletleri kesilmiş!

Mustafa, Esedullah'ın yardımıyla güçlkle ayağa kalktı:

— Şu kamyon! Hala burada mı?!

Komandoların korkuyla kaçıp terk ettikleri kamyon sapaşlandı. Mustafa gözlerine inanamıyordu. Gülmekten kendini alamayıp kamyonu doğru aksaya aksaya yürüdü:

— Bir şarjörük cesaretleri varmış! Kamyon bize kaldı baksana! Aceleyle anahtarı da üzerinde bırakmışlar!

Bundan iyisi olamazdı!

Esedullah neşeyle şoför koltuğuna geçip kontağı çevirdi.

Yolda, Susengerd'e doğru giden askerî ve sivil grupları gördüler.

Mustafa'nın gözleri dolmuştu.

Saddam'ın bu zulmünün cezasını bir gün mutlaka çekeğinden emindi.

Esedullah Ehvaz şehrinin Condi Şapur hastanesine doğru sürdü kamyonu.

Mustafa Ebu Humezde'de General Fellahî'yle karşılaştı. Fellahî onu kucaklayıp alnından öperek:

— Helal sana vallahi doktor! diye güldü. Çocuklar yaralandığını ve Iraklıların eline esir düştüğünü söylemişlerdi. Darılma ama bu haberi duyunca "Allah'ım! Onu sağ

olarak Saddam'ın eline düşürme!" diye yalvardım!

İkisi de güldü.

Mustafa hastanede bir yatağa çakılıp kalmak istemiyordu:

— Sadece bir gece yatacağım. Yarın kimse hastanede tutamaz beni!

O gece hastanede bacağından ameliyat oldu. Ertesi gün onun ısrarları sonucu şehirdeki bir arkadaşının evinde dinlenmesine izin verdiler. Birkaç günlük bir dinlenmeden sonra Ehvaz valiliğinin rezidansındaki Gerilla Savaşları Komuta Merkezi'ne gitti. Burada da yaralı arkadaşları yatıyordu. Günler geçmek bilmiyordu. 45 gündür burada tedavi gördüğü hâlde yarası bir türlü iyileşmemişti. Ama vatan toprakları işgal edilirken hiçbir şey yapmadan burada kalmak çok daha zordu onun için. Yaranın acısına tahammül etmek, işgalin acısına tahammül etmekten daha kolaydı.

Koltuk değneklerinin yardımıyla birkaç adım atınca kendisini çok daha iyi hissetti:

Artık burada kalamazdı. Doktorlarla arkadaşlarının bütün ısrarlarına rağmen elbiselerini giyinin rezidansı terk etti.

Şimdi çok daha hür, güçlü ve iyi hissediyordu kendisini.

Ekber'i hatırlayınca gözleri doldu.

Hummalı çalışma günleri yeniden başlamıştı. Koltuk değneklerinin yardımıyla her yere gidebiliyordu. Onu yanlarında görmek, savaşa gidenlere cesaret ve moral veriyordu. Savaş tandırı günbegün kızışmadaydı.

Huveyze şehrinin düştüğünü haber alınca canı çok sıkıldı. Arkadaşlarına "Düşmanın asıl amacı, Susengerd şehri!" dedi, "Orayı ele geçirmek istiyorlar.

Gerilla savaşları Komuta Merkezi'ni Susengerd yolunun güney tarafına taşıdı.

— Arkadaşlar! Burada yeraltında siperler kazacak ve düşmanın buradan geçmesini bekleyeceğiz!

Fedakrca ve akıllıca bir plndi.

Düşman tankları Susengerd yolundan geçerken, nereden çıktıklarını anlayamadıkları roketli savaşuların saldırısına uğradılar.

Bütün tanklar imha edildi.

Ama Şehir hala düşman topularıyla uçaklarının yoğun ateşi altındaydı.

Her gün çok sayıda Şehit veriliyordu. Komuta konseyini topladı:

— Düşmanın lojistik destek yolunu kesmeliyiz!

Dile kolay, ama çok zor bir işi bu... Mustafa bu defa da Şehadet gönüllülerinden birkaçını yanına alarak bu zor görevi bizzat üstlendi:

Cofir'den Kerhekur'a giden yolu kapatabilirsek Iraklıların tedariklerini havaya uçurur veya ganimet alırız! O zaman bizim hattaki baskıları bayağı azalır. Böylece Karun Nehri'nin doğusundaki glerimizle irtibatımız da kolaylaşır. Hem, ganimetleri onlara aktarırsak mükemmel bir operasyon olur bu!

Arkadaşları hayretle onu dinlerken bunun nasıl gerçekleŐebileceėini düşünüyorlardı.

Mustafa ve yanına aldığı az sayıda gönüllü savaşçı, iki helikopterle düşman semasına girdi. Ama çok geçmeden uaksavarların yoğun ateşine maruz kaldılar. Pilot inebilecek hiçbir yer bulamıyordu:

— Bundan öteye geçebilmemiz imkânsız!

Plânını uygulayamamak onu çok üzmüştü. Ama birkaç ay sonra, yaralı hâline rağmen Allah-u Ekber Tepeleri'nin kurtarılma operasyonuna katılınca morali yerine gelecekti.

1981 baharının son günleriydi. Hava ılıktı. Geniş ovalık arazi tamamen çamurluğa dönüşmüştü. Huzestan 92. Zırhlı Ordusu'na bağlı bir tugayın tankları tepelere doğru ilerliyordu. Mustafa'yla arkadaşları tepeden tırnağa çamurlar içindeydi.

Dürbünle onları izleyen General Fellahî gülmekten kendisini alamadı:

— Doktor Çemran tepelere çıkmayı başardı!

Doktor Çemran kararını vermişti. Savaş bitinceye kadar cephelerde kalacak, bir daha başkente dönmeyecekti artık.

Ekber'den sonra Dehlaviye bölgesinin komutanı İrec Rüstemi'nin şehadet haberi onu çok sarsmıştı. İrec'in mazlum hâline için için ağladı. Gönüllüleri toplayarak operasyonu bildirdi:

— Yarın düşman hatlarının son durumunu öğrenmek üzere Dehlaviye'ye gideceğiz. Gönüllü olanlar hazırlansın!

Haddadî, onun kırışıklıklarla dolu yüzüne baktı, çok yorgun ve bitkindi:

— Ben Mukaddempur'la birlikte bu işi hallederim! Siz günlerdir yorgunsunuz. Ayağınız da iyileşmedi hala, güçlülükle yürüyorsunuz! Merak etmeyin, sizi aratmam, saat gibi dakik olacağımdan şüpheniz olmasın!

Mustafa gülümseyerek elini onun omuzuna koydu:

— Beni merak etme sen! Daha sonra, dinlenmek için çok vaktimiz olacak!

Sonra, duvardaki haritaya doğru yürüdü:

— İrec'in şehit düştüğü yer, tam burası işte! Burayı yakından görmek istiyorum!

Sabahleyin erkenden yola çıktılar. Her yer düşman ateşi altındaydı. Mustafa bazen duruyor, defterine bir şeyler not ettikten sonra yoluna devam ediyordu. Haziran'ın son günleri hava pek güzel olurdu buralarda. Araba süratle yol alıyordu, Mustafa dışarıyı seyrederken bir şey dikkatini çekti:

— Dur! Dur!

Mukaddempur şaşırmişti. Hemen frene bastı. Mustafa arabadan indi, aksayarak tozlu yolda ilerledi. Düşmanın durmak bilmeyen top ateşi altında her taraf sarılmadaydı.

Mustafa ne görmüştü acaba?

Arkadaşları elleri tetikte bir yandan onu izlerken, bir yandan da dikkatle etrafı tarıyor, ama hiçbir şey göremiyorlardı.

Mustafa neredeyse insan boyuna ulaşan vahşi çalılıklara yaklaştı.

Top mermilerinin kaldırdığı yoğun toprak bulutu çalılara da sinmişti. Tozlu çalılar arasında bir **kızıl gül** göze çarpıyordu.

Adeta gülümsüyor gibiydi.

Mustafa şefkatle kızıl gülü okşayıp öptü:

— Şuna bak hele! Bunca top yağmuru altında nasıl sapasağlam kalabildin sen? Rengin de pek muhteşem!..

Haddadî'yle Mukaddempur şaşkınlıkla birbirlerine baktılar.

Mustafa birkaç dakika kızıl gülle oyalandı, konuştu, okşadı, öptü, içini döktü ona...

Tekrar yola çıktıklarında Haddadî'nin yüzündeki şaşkın ifade hala silinmemişti.

Bölgeyi tespit için üçü birlikte gelmişti.

İki saat sonra İrec Rüstemi'nin şehit düştüğü yere vardılar. Mustafa:

— Şurası! dedi. Durup bir Fatiha okuyalım. Ahdimizi de tazelemiş oluruz!

Arabadan inip Fatiha okudular. Havan ve top mermileri yakınlarına isabet ediyordu. Mustafa hala sessizce dua ediyordu, etrafa düşen top mermilerinin çıkardığı korkunç seslere aldıracağı yoktu. Bir mermi çok yakınlarına düşünce üçü de birkaç adım geriledi.

Artık geri dönme zamanı gelmişti. Bir sonraki havan topu onlara isabet edebilirdi. Arabadaki genç gönüllü savaşçılardan biri uzaktan seslendi:

— Geri dönün Doktor; yerimizi tespit ettiler galiba!

Tam bu sırada korkunç bir patlama sesinin ardından, yoğun bir toz bulutu etrafı kapladı.

Genç savaşçı hızla kapıyı açıp onlara doğru koştu.

Bir solukta havan topunun düştüğü yere vardı. Gördüğü manzara karşısında kanı donmuş, bir an dili tutulmuştu.

— Aman Allah'ım! Şehit oldular! Şehit oldular! Sağlıkçılar! Koşun!

1981 baharının son günleriydi.

Hava çok güzeldi...

Hoş bir kızıl gül kokusu yayılmıştı etrafa...

